

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563;
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENEK

Vzgojitelji bodo zborovali

O raznih kongresih je šegavi podlistkar v »Poned. Slovincu«, dne 25. jun. t. l., navihano razvijal svoje misli. Morda njegova hudo-mušnost ni brez jedra. Ko pa se shajajo pe-dagogi, ki kot vzgojni faktorji sodelujejo in soddločujejo o srečni bodočnosti ljudskega na-raščaja in mlade inteligence, bi moral zgoraj omenjeni podlistkar že napraviti izjemo in pri-stavit: »Distinguo«.

Za prihodnji teden je napovedan kongres jugoslovanskih katol. katehetov v Mariboru. Društvo srednješolskih profesorjev pa bo imelo v kratkem veliko skupščino v Banjaluki. Ko bodo prvi razpravljali o važnih versko-nravnih in vzgojnih vprašanjih, ki jih sodobnost narekuje, pa vsiljujejo tudi razne neprijetne razmere in mladinske nevarnosti, — ko bodo naši duhovski pedagogi iskali in kazali nova pota, po katerih bi mogli čim več mladine rešiti za Cerkev in Boga, za narod in domovino, bodo imeli — kakor se čuje — srednješolski učitelji v razpravi tudi kulturnobojni predlog, ki meri na to, da bi se verstveni pouk izločil iz ustroja srednje šole.

Že na shodu sekcije v Sarajevu (26. marca 1934) je nekdo sprožil prvi strel proti vero-nauku. Iz takratnih razmotiranj se je videlo, kako so nekateri kulturni bojevnik ob nejas-nosti pojmov in stvari tipali okrog in iskali, kje bi se našla kakšna opora, ki bi se nanjo pri izrivanju veronauka iz srednjih šol naslo-nili. Navajali so n. pr. literarna dela, katerih poznanje mora predmetni učitelj pri učencih zahtevati, dočim jih katehet zabranjuje, ker so na cerkvenem indeksu. In sklep? Umakne naj se najvažnejši (verski) pouk iz šolskih učilnic, da more obstati kot učni pomočnik ne-ka knjižica, ko jih je sto drugih boljših na izbiro! Kaj zato, če se bo mladina odvajala krepostnemu življenju, kaj zato, če bo dila v komunizem in v vrste onih elementov, ki iz-podkopujejo temelje reda, avtoritete in miru!

Pa so med drugim servirali kot argument proti veronauku ono, že davno v ropotarnico vrženo udrinico: »Vernost in vera ne moreta skupno orati z vedo.« K temu samo kratko pri-pombo učenjaka Baco Verulamiskega: »Slabo znamenje za moderno znanost; kajti po-vršno znanje utegne pač zavesti od Boga, tem-eljita učenost pa vodi nazaj k Bogu.« Dovolj je znana tudi tale poteza iz življenja slove-čega naravoslovca Pasteur-ja. Ko so ga vprašali, kako more kot mož učenosti biti tako vnet katoličan, je odgovoril: »Vprav zato, ker sem temeljito študiral, se ponašam z vero bre-tonskega kmetiča; in ako bi bil mogel še več študirati, bi imel vero bretonske kmetice.«

Če bi bila vera in vernost v nasprotju z vedo, bi bilo število vernih učenjakov pač pičlo; toda vprav nasprotju je res. V vseh sto-letjih najdemo med najodličnejšimi znanstve-nimi kapacitetami komaj enega med dvajseti-mi, ki ni bil veren.

Če bi vprašali in zahtevali, naj nam pro-tivniki verskega pouka dokažejo, kako in kje sta si vernost in vera v nasprotju, bi kvečemu rekli: »Kjer se začenja »nadnaravno«, je znan-stvo postavljena meja.« In če bi nadaljevali z vprašanjem, naj to trditve podpro z dejstvi, bi trdili, da je to po sebi umevno. Čudno! Kakor da je po sebi umevno, češ, da se znanost in zdrav človeški razum izključujeta! Znanost pravi: Ali moram priznati Boga, ali pa ne mo-rem pokazati nobenega zadnjega vzroka za svet in njegovo uredbo. Na to odgovarja zdrav človeški razum: Pa mora biti zadnji vzrok. Vse ima svoj vzrok. Torej moram priznati Boga.

Opozarjamo pravočasno na nesrečno na-mero kulturnobojnih članov prof. društva, da bo njega verna in uvidena večina znala nastopiti in braniti najdragocenejšo svetinjo na-ših očetov. Z obrambo verskega pouka v šoli bodo najlepše izpričali, da so »državotvorni elementi, kajti le država, ki so nje šole po-stavljene na temelj vere v Boga in na temelj božjih zapovedi, stoji na trdnih tleh. Država pa, ki se v njenih šolah Bog in božji nauki ne oznanjajo, so zidane na pesek. Zato pa trdimo: Le protivnik močne države more zagovarjati šolo brez vere in brez verskega pouka. Državo razdirati je lahka stvar, zidati in utrjevati pa težka.

Nravni red v državi sloni na verstvu, ka-kor hiša na temelju. Brez religije gine čut za pravo, avtoriteto, čut za dolžnost. Nравnost brez religije visi v zraku. Lahko je modrovati pri zeleni mizi o ljubezni do dobrega in se navduševati za pravne vzore; toda za prak-tično življenje je s tem bore malo doseženo, kajti brez religije nikogar ne boš prepričal, da je v vesti dolžan nekaj storiti.

Sodimo — in prepričani smo, da z nami so-glaša ogromna večina vseh Jugoslovancev — da ima profesorsko društvo nešteto drugih šolskih, vzgojnih, didaktičnih in metodičnih problemov, ki naj bi jih pretresala skupščina; saj vidimo in slišimo, kako številne so tožbe o sedanjih šoli. Mi katoličani kot zvesti državljani, ki se zavedamo, da je najvažnejši temelj države — vera, ne bomo trpeli, da bi se delala krivica državi. Šli bomo v boj za verski pouk, pa še korak naprej — za versko šolo.

Kulturnobojna baklja, ki jo je prižgala sekcija prof. društva v Sarajevu med odloču-joče vzgojne faktorje (Cerkev, starši, država), bi se mogla razpaliti in nevaren požar. Zato pa opozarjamo dobromislilce starše, pa tudi kršćanske pedagoge, predvsem pa katehete in njih društva, naj pravočasno povzdignejo svoj glas: »Noli tangere cineris meos!« Kršćanskih otrok ne bomo pustili stradati kruha božjega nauka v šoli. Složno se bomo vsi verni Jugoslo-vanci strnili v obrambo tega, kar nam je zjam-čeno v ustavi, v šolskih zakonih in končno v pravilniku, ki je bil razglašen 28. jul. lanskega leta in ga je potrdil naš skupni vladar. § 2. tega pravilnika ima besedilo: »Verski pouk je obvezen v narodnih, meščanskih, srednjih in učiteljskih šolah — za priznane ve-rozpovedi.«

Ponavljamo in zapljujemo v album vsem, kateri nimajo toliko pietete do naše mladine,

Prestolica z navdušenjem proslavlja Barthouja

Najdražji gost Jugoslavije

Zunanji minister Jevtič je v velikem govoru razložil temelj francosko-jugoslovanske zveze

Barthou pozdravlja jugoslovansko zemljo

Na Avali

Belgrad, 25. junija. Danes ob 10. dopoldne se je pripeljal z avtomobilom na grob neznanega ju-naka na Avali francoski zunanji minister Barthou v družbi francoskega poslanika v Belgradu Emila Naggiara, ministra Božidara Puriča, šefa protokola Ilije Novakovića ter višjega uradništva zunanjega ministrstva. Poveljnik častne čete poročnik Zivko-vič je podal ministru Barthouju raport o stanju v četi. G. Barthou je raport sprejel in s prožnim korakom stopil h grobu Neznane junaka. Tam so bili zbrani generali in višji in nižji častniki, minister vojske in mornarice general Milovanović, poveljnik mesta Belgrada general Tomić, njegov pomočnik general Popović, več polkovnikov, iz vsakega polka belgrajske garnizije pa po en častnik.

Ceremonija pred grobom Neznane junaka je bila kratka, zato pa tem bolj ganljiva. Potem se je minister Barthou vpisal v spominsko knjigo, za njim pa njegovo spremstvo in francoski no-vinarji.

Spomin na boje okrog Avale

Nato so odšli francoski gostje z g. dr. Barthou-jem na čelu na teraso hotela na »Avali«. Tam je generalštabni kapetan P. Rosen v francosčini je-drnatno in izredno jasno podal na zemljevidu ce-lotni pregled bojev leta 1914-15, zlasti boj pri Belgradu. Slika, ki jo je podal generalštabni čast-nik, je bila po svoji obliki nenavadno zgoščena in in lapidarna. Minister Barthou, ki se je tudi sam več let bavil z vprašanji narodne obrambe in je bil tudi vojni minister, je spremljal izvajanja našega generalštabnega častnika z največjim zani-manjem, z njim vred pa tudi vsi francoski gostje.

da bi ji privoščili to malo verske naobrazbe in vzgoje, kolikor jo zdaj še dovoljuje naša šola, — kar je senator P. Džirlic zaklical v zbornici, 24. marca 1934, na adresu enega izmed kulturnobojnih mož: »Što taj profesor vjeruje, to ga niko ne pita i to je njegova stvar; ali što on predaje, to nije njegova stvar i to ne mogu trpiti oni vjernici, koji djecu šalju u školu radi kulturnog odgoja u skladu sa vje-rom otaca.«

Se so nam v spominu resolucije šolskega odseka na V. katoliškem shodu l. 1923 v Ljub-ljani. — Res. 2: »Kakor ima država pravico, zahtevati določeno mero znanja in državljansko vzgojo, tako ima katoliška Cerkev in ka-toliški starši pravico, zahtevati katoliško vzgo-jo otrok. — Res. 3: Šola naj goji ljubezen do naroda in države. Trajna in požrtvo-valna ljubezen do naroda in do dr-žave pa more sloneti le na verski vzgoji...«

Katehetom in vodstvom katehetskih dru-štev pa smo hvaležni, da porabljajo del počit-niške dobe za skupna strokovna posvetovanja, pa za obrambo kršćanske odgoje v šoli. Tu ima-jemo priliko, da si spopolnimo znanje, da se orien-tiramo v novodobnih vzgojnih in učnih proble-mih, da si naberejo v medsebojnih razgovorih in ob temeljitih referatih potrebnih izkušenj, da spoznajo nova pota za tem uspešneje izvrševanje svojega ne lahkega poklica. Porast po-trebne vneme, ki v težkih urah in kritičnih po-

G. Barthou je med predavanjem večkrat zadal vprašanja, iz katerih se je videlo zanimanje, ki ga je imel g. Barthou za vojna vprašanja vobče, po-sebej pa še za junaštvo naše vojske in za vojaške načrte leta 1914-15. Na g. Barthouja je predavanje kapetana Proseno napravilo nenavadno globok vtis ter je po končanem predavanju prosil vojnega mi-nistra, naj dovoli, da se ta popis takratnega voj-nega položaja, ki se po svoji jedrnatosti in jasnosti sme mirno postaviti ob stran francoskim modelom te vrste vojaških razlag, izroči v francoskem posla-nitvu, da ga bodo mogli priobčiti tudi francoski listi.

Nato je g. Barthou vidno zadoščen in dobre volje sedel v avtomobil in se odpeljal s spremstvom v Belgrad, kjer ga je čakal nadaljni program.

Na kosilu pri Nj. Vel. kralju

Ob 13. uri je bil francoski zunanji minister Barthou na kosilu pri Nj. Vel. kralju na dvorcu na Dedinju. Kosila so se udeležili tudi knez Pavle, predsednik vlade, ministri Milovanović, Šumenko-vič, Demetrovič, Antič, Purič, Jurišić, predsednik senata in skupščine dr. Tomašić in dr. Kumanudi ter večje število najvišjih dvorskih, političnih in vojaških uradnikov.

Jevtičev govor

Na banketu, ki se je nocoj vršil v gardnem domu francoskemu zunanjemu ministru Barthouju na čast, je imel zunanji minister g. Bogoljub Jevtič govor, v katerem je med drugim tudi rekel:

Gospod predsednik in dragi prijatelj! Doživel sem veliko čast, da vas pozdravim v imenu jugo-slovanske vlade kot najdražjega gosta vsega jugo-slovanskega naroda kot izrednega glasnika velike Francije, plemenite prijateljice in zaveznice Jugo-slavije. Za velikostjo te časti ne zaostaja iskrenost mojega ganotja ne moje osebno veselje.

Imeli ste že priložnost prepričati se, da deli ta čuvstva z nami tudi ves jugoslovanski narod. Vse jugoslovansko prebivalstvo je z najiskrenejšim veseljem dočakalo vaš današnji obisk v Jugoslaviji.

Jugoslovanski narod gleda v vas slavnega predstavnika velikega francoskega naroda in z vdano hvaležnostjo pozdravlja enega izmed svojih najzvestejših in najbolj preizkušenih prijateljev iz dobe mučeniških in najtragičnejših dni naše zgo-dovine. Tudi v bodočih rodovih bodo trajno in nepozabno živele besede vere in utehe, ki so prišle iz vašega velikega srca tedaj, ko je naš narod preživelj tragične dni meseca januarja 1916. V tem krepkem in poštenem kmetskem narodu, ki ne živi zaradi pehanja za bogastvom, temveč cení po-šteno delo in svobodo, gori večni plamen priznanja pravega prijateljstva iz dni velikega mučeništva.

V obisku vaše ekscelence v prestolnici našega zedinjenega in osvobojenega naroda vidi ves naš narod nov dokaz one skrene ljubezni in bratske pozornosti, ki mu jo je Francija zmeraj tako rado-darno kazala in mu jo kaže še danes. Jugoslovanske težnje in boji naših treh plemen za zedinjenje v eno nerazdelljivo državo so našli že od nekdaj v Franciji razumevanje in vzpodbudo pri mnogih du-hovnih in političnih velikanih francoskega naroda, ki so bili inspiratorji in podporniki pri ustvarjenju današnje Jugoslavije. V teh velikih bojih za neod-visnost in nacionalno združitev se je naš narod duhovno tako zelo politično zbližal in postal so-rodni francoskemu narodu, da je zmeraj imel ob-čutek popolne solidarnosti s Francijo, globoko pre-pričan o njenih velikih vrlinah solidarnosti in zve-stobe. Naš narod, ki je v onih usodnih trenutkih svoje zgodovine moral jasno opredeliti svoje sta-lišče, je zmeraj imel priliko videti in ceniti vzvi-šeno voljo Francije za politično in duhovno obnovo Evrope.

„Zvestoba se nikoli ne vara“

je rekel eden izmed genialnih prerokov bodočnosti Jugoslavije, vaš Lamartine. V svoji vzvišeni vlogi braniteljice mednarodnega miru in svobode narod

ložajih dostikrat pojema, je morda za marsi-koga med udeleženci še najlepši in najpotreb-nejši uspeh.

Želimo, da bi tudi bodoči kongres katehe-tov v Mariboru potekel v tem pravcu in obro-di mnogotere vzgojne sadove na blagor Cer-keve, naroda in države!

Pri tem smo se spomnili krasnih pozdrav-nih besed, ki jih je na zadnjem mednarodnem kongresu v Monakovem (1928) spregovoril mi-nistrski svetnik Lesc. Po pozdravu imenom mi-nistra prosvete in celokupnega kabineta, je na-daljeval: Učena uprava hoče z vzgojo mladine ustvarjati osebnosti, ki bodo versko-nravnno čutile in živele. Državna vlada, ki uvidi, da ima v kršćanski veri in v nravnstvenih zapove-dih najkrepkejšo vzgojno pripomočko, ima in-teresa dovolj, da se vzvišene vrednote svete vere na pravi in najboljši način razlagajo; kajti le tako bo mladina svete nauke umevala, do-življala in spolnjevala; sveti nauki jo bodo potem varovali in z blagoslovom vodili skozi življenje in spremljali do konca. — Bogat spo-red kongresa priča, da se veroučitelji trudite, kako bi sodobna pedagoška stremjenja posta-vili tudi v službo verstvenemu znanju. Sku-sajte, da bo verski pouk po obliki in vsebini koristen, plodonosno in učinkovito vplival, da bo višval v mlada srca notranje nagibe, da bo mladino nravnstveno utrjeval ter trajno ostal v glavi in v srcu za čas in večnost!«

To je in ostane tudi naše voščilo za bodoči kongres katehetov!

ter pri delu za mednarodno enakopravnost in pra-vico si je Francija pridobila enodušno ljubezen in privrženost vseh tistih, ki jim je iskreno do mir-nega razvoja in solidarnosti med narodi. Blagodej-no poslanstvo Francije, njeno neumorno miroljub-no mednarodno delovanje zaslužita polno zaupanje in priznanje, zlasti danes, ko so mednarodni odno-šaji precej zamegljeni od vznemirjenja in polni skrbi za bodočnost.

Polna izkustva iz svoje velike preteklosti, i jasnostjo, ki odlikuje njen nacionalni genij, se Fran-cija tudi danes z vsemi svojimi silami trudi, da prinese v mednarodne odnose čim več iskrenosti, jasnosti in stalnosti. Vedoč, da se mir med narodi more najbolje zaščititi samo z mednarodnim sode-lovanjem in z lojalnim sporazumevanjem, je Fran-cija teh 14 let neumorno delala za mednarodno sodelovanje in bila odlična braniteljica največje mednarodne ustanove in jamstva miru, Društva na-rodov. Tej odkriti poti, po kateri gre Francija, slede tudi vsi narodi, ki so dobre volje in navdahnjeni z željo po trajnem miru in lojalnem med-narodnem sodelovanju.

V popolni zajednici čuvstev, iste duše in iste-ga srca, ojeklenjenega še iz dobe velikih izkustev in skupnega trpljenja, sta naša dva naroda, prija-teljska in zavezniška, neločljivo zvezana pri delu za politiko miru, za narodno varnost in mednarod-no sodelovanje ob iskrenem spoštovanju svobod-nega Društva narodov. V teh idejah, inspiriranih od

Zunanji minister Jevtič

večnega ideala človeštva, željnega miru in na-predka, so temelji vzajemnega sodelovanja in skupne politike. Pogodba iz leta 1927 med našima dvema narodoma le še potrjuje te ideje in te od-nosaje.

Poslanstvo Jugoslavije

S temi vodilnimi mislimi gleda danes Jugo-slavija, če je mogoče, še z večjim zaupanjem ka-kor kdajkoli prej in z vedrim čelom v bodočnost. V središču odnosajev Male antante in balkanskega dogovora je kraljevina Jugoslavija prepričana, da izpolnjuje svojo polno mednarodno dolžnost v organizaciji miru in ohranitvi reda s spoštovanjem mirovnih pogojev in obstoječih obveznosti, z živo željo in prizadevanjem, da mednarodno sodelova-nje čim bolj razširi tudi na svoje sosede. Zato je odločena, kar le more prispevati, da dokaže svoje neomajno zvestobo do Društva narodov.

Na tej poti sem prepričan, da bosta Francija in Jugoslavija s svojimi zavezniki in prijatelji naj-bolje in najskrenejše doprinesli k napredku vseh narodov, k zaščiti njihovega stanja in k stabiliza-ciji miru, ki je naši Evropi tako zelo potreben.

Barthoujeva zahvala

Belgrad, 25. jun. AA. Na banketu, ki ga je pri-redil zunanji minister g. Bogoljub Jevtič g. Bar-thouju, je ta imel ta-le govor:

G. minister in dragi prijatelj!

Evo me, na obisku pri vas. Med obiskom, ki ste ga napravili pred 15 dnevi Parizu, ste vi s priručno enostavnostjo svojega nastopa in z uravnovešeno svojo presojo pridobili vse tiste, ki so se vam pri-bližali. Osvojili ste ljubezen Francije, ki vas ljubi. Ko sem vas poslušal, kako tople govorite o njej, sem začutil, kako raste v meni ganotje, ki se je v meni pojavilo, odkar sem stopil na jugoslovanska tla.

V sebi čutim s hvaležnostjo tudi ponos, da zdaj sredi vas nisem več neznan. Bratski sprejem na obalah Dunava s strani prebivalstva in sprejem v vaši prestolnici sta me globoko ganila.

Junaštvo Belgrada in njegovega soseda Sabea spada v trajno zgodovino. Ti imeni, kakor tudi ime našega Verduna, nosijo najvišja francoska vojaška in civilna odlikovanja.

Vaše besede so najlepši izraz naših čuvstev.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno, tople vreme s krajevnimi nevihtami.

Pismo iz Italije

Besede in dejanja

Dovolite mi, da Vam zopet enkrat sporočim nekaj novic, o katerih se v poučenih krogih govori, dočim jih časopisje seveda popolnoma zamolčuje in jih zato inozemska publika ne izve. Marsikateri izmed njih se seveda kolportira tudi med italijanskim ljudstvom in nekatere so take, da se tudi v Italiji ne morejo zamolčati, ker jih čuti ljudstvo samo na svojih ramenih.

Z velikimi naslovi naznanja režimski tisk ustanovitve onih 22 gospodarskih korporacij, ki jih je Mussolini napovedal na zadnjem zasedanju parlamenta, in pravijo, da bodo kmalu stopile v življenje, ker se bodo tekoji imenovale potrebni funkcionarji. Toda, kakor je trajalo mnogo let, preden so se te korporacije sploh določile, tako bo trajalo precej časa, preden bodo začele delovati. In se delj bo treba seveda čakati na rezultate, ki se bodo pokazali v gospodarskem življenju. Zanimljivo je socialni položaj delovnih slojev v Italiji od dne do dne slabši. Po redukciji uradniških plač, ki je bila v časopisih najavljena, je prišla sedaj redukcija delavskih mezd, o kateri je pa časopisja prepovedano ziniti eno samo besedo. Generalna industrijska zveza Italije in vodstvo fašističnih industrijsko-delavskih sindikatov sta sklenila, da ni dogovor, ki je bil poslan posameznim strokovnim društvom interno po okrožnici. Glasi se pa, da se vsemu delavstvu znižajo plače za 7 odstotkov. V splošnem je sedaj mezza kvalificiranega industrijskega delavstva enaka mezza nekvalificiranega poljedelskega delavstva. Samo v tekstilni industriji, ki je najvažnejša italijanska industrijska panoga, koje izdelki tvorijo skoro največjo postavko v italijanskem izvozu, znaša redukcija samo 6 odstotkov za moške, 4 odstotka za ženske, ki so itak minimalno plačane, in 8 odstotkov za delavce pod 16. letom starosti.

Kako nalo je v Italiji delavec, kljub Carta di lavoro in fašističnim sindikatom ter obetanim korporacijam sploh, siguran eksistence, nam pomeni slečarsko glasilo strokovnih zvez, »Lavoro fascista«, na katerega se je obrnil neki 33 letni delavec, ki se je ponesrečil v tovarni znane trdnice »Montecatini« in je bil brez odgovora in odškodnine odpuščen, z vprašanjem, kaj more proti temu ukreniti. Ultraradikalno glasilo fašistične delavske organizacije po dolgih ovinkih odgovarja ubogemu delavcu, da je težko ugotoviti, ali ima po obstoječih zakonih in uredbah pravico in možnost se pritožiti in doseči remeduro....

Ljudstvo ne more več kupovati

Kako se je znižal takozvani standard življenja v Italiji, izvemo iz statistike užitinskega urada mesta Turina, ki je izračunal številke, tiče se konzuma mesa in vina v vseh delavskih centrih Italije. Ako te številke primerjamo s tozadevnimi številkami iz predvojnih let 1912 do 1914, dobimo sledeč rezultat: Povprečen konzum mesa na vsakega prebivalca l. 1912 do 1914 47,77 kg na leto, l. 1933 36,45, torej padec za 24 odstotkov; povprečen konzum vina na vsakega prebivalca l. 1912—1914 158,58 litrov, l. 1933 120, torej padec za 25 odstotkov.

Ce bi se napravila statistika o tem, koliko konzumirajo premožni sloji, bi seveda najbrž dobili procentualni povisek. Zakaj ti sloji se znajo tudi v časih najhujših krize izogniti njenim posledicam in večina njih se od krize celo zna okoristiti. Naj zopet govorimo številke! V italijanskih listih od 19. junija beremo, da so dividende 105 akcijskih družb narasle od 697,4 milijonov leta 1933 na 749,2 milijonov v letu 1934, torej za 7,4 odstotkov. V istem času pa so se, kakor smo videli in česar italijanski listi niso povedali, delavske mezde znižale za 7 odstotkov. Sedaj pa se spomnite, kako je Mussolini v svojih govorih na-

povedal rajsko dobo za delovno ljudstvo v fašistični »korporativni državi«...

Zelo interesantne številke je priobčil tudi predsednik narodnega instituta za izvoz Lantini. Številke so podrobne, tako da jih ne morem po posameznih postavkah navajati. Naj zadostuje rezultat, da znaša v prvih petih mesecih tekočega leta deficit italijanske trgovinske bilance 1049 milijonov lir, medtem ko je lani znašal 629 milijonov lir. Padel je eksport, dočim se je import le rahlo povečal. Glede padca izvoza stoji Italija med vsemi državami na zadnjem mestu. V Franciji, Švici in na Nizozemskem je izvoz padel za 5 odstotkov, na Angleskem za 3,6, v Ameriki za 1,1, končno pride Nemčija z 10 odstotki in na zadnjem mestu Italija s 15 odstotki. Običutno je padel celo izvoz tekstilij, in sicer od 104 milijonov na 67 milijonov lir. Vzrok je pretirani protekcionizem, ogromni izdatki za vojsko in razširjanje administracije. Gotovo Vas bo zanimalo, da je istočasno narasel uvoz volne od 247 milijonov lir. Vzrok je, da se Italija preskrbuje z volno za vsak slučaj.

Lantini navaja kot odpornost ekspanzije v Afriki in Aziji, s katero pa ne bo nič. Iz nedavno objavljene knjige znanega Harolda Nicholsona izvemo, da je Mussolini že na konferenci v Lausanni zahteval od Anglije, naj mu izroči kolonialni mandat v Aziji, da je pa Anglija to gladko odklonila. »Evening Standard« pa nam baš te dni poroča, kaj je lani Kemal paša dejal italijanskemu poslaniku, ko se je izvedel govor Mussolinija o potrebi italijanske ekspanzije v Aziji. Rekel je: »Zdi se mi, da bi duce rad prevzel vlogo Julija Cezarja. Bodite prijazni in mu, prosim, povejte, da sem v tem slučenju jaz pripravljen prevzeti vlogo Atile.«

Kako je »Duce« plaval

Sedaj Vam pa hočem povedati neko zadevo, ki je vzbudila po vsej Italiji pristrčen smeh. Italija ima danes nekega jako sposobnega pisatelja. Stroppa, ki je napisal najboljšo italijansko knjigo zadnjega časa: »Tele iz Manhattan«, koje glavni junak je neki Joe. Knjiga ima velik uspeh, ker obravnava z velikim pisateljskim darom najmodernejše probleme politike in kulture. Stroppa pa je obenem hotel tudi doseči prvo državno darilo ob letošnji tekmi italijanske knjige. V to svrhu je bilo treba na kakršenkoli že način pokaditi fašizmu. To je pisatelj storil na ta način, da je vstavil v svoj roman eno stran, v kateri junak Joe na italijanski obali opisuje duceja, in sicer, kako plava. Tam beremo:

»Duce je plaval s povzdignjeno glavo, ob stignjenosti usta pa se je lomila črta valov. Plaval je počasi in pravilno, kilometer za kilometer, vedno delj v visoko morje, za njim pa dve vrsti plavalcev, ki jih je puščal daleč za seboj. Njegovo oko je bilo usmerjeno naprej v smeri plovbe. Joe je pogledal horizont, potem pa duceja. Zazdelo se mu je, da je o oko duceja usmerjeno daleč skozi lahko megle pred krivuljo horizonta. Tam je bila Dalmačija! Glava je bila energična masa nad široko razsežnostjo miše. Nekoliko zastrte oči so propuščale ogenj daljnega pogleda — kakor lev, kadar iztegnjen zre predse — tega verza se je takoj spomnil Joe. Bilo je, kakor da bi tako plaval že leta in leta in da bo plaval tako naprej. Bil je to mogočen, a miren pogon v nespremenljivi pozornosti, ki ne izgublja časa.«

Pisatelj je dobil prvo premijo, vsa Italija pa se smeje. Stroppa je namreč pozabil, da bi svojega junaka postavil — na dalmačinsko obal, s katere bi edino bil mogel videti, kako duce plava naravnost proti njej z ognjenim pogledom, zakaj z italijanske obale, na kateri njegov junak stoji, je videl samo Mussolinijev hrbet....

Politične borbe v Avstriji

Z bombo ubili kaplana

V Kapienbergu so Hitlerjevci urgli bombo na kaplana Eibla

Dunaj, 25. junija. b. Najnovejši in najgrši zločin nemških narodnih socialistov je po vsej Avstriji in v vseh krogih povzročil splošno ogorčenje in povsod izjavljajo: To ni več borba, to ni več propaganda, to je navaden gnusen zločin. Ogorčenje je posebno veliko zaradi tega, ker je postal žrtev atentata priljubljen katoliški duhovnik. Zločin je bil izvršen 30 minut po polnoči pred župnim dvorcem v Kapienbergu. Tamkajšnji kaplan Franc Eibel, ki se je vedno trudil, da posreduje med delavstvom in meščanstvom in ki je tudi v zadnjih tragičnih dogodkih, ki so bili v februarju, mnogo doprinesel k temu, da se niso strasti preveč zaostriale, je padel kot žrtev zavrtnega umora. Pred župnim dvorcem se je razgovarjal z delavci, neznano pa je nekdo vrغل bombo, ki je eksplodirala pred samimi vrati župnišča. Delavci, ki so se razgovarjali s priljubljenim kaplanom, so bili lažje ranjeni, kaplana Eibla pa je zadel drobec bombe v trebuh in se mu zaril globoko v organizem. Takoj so ga z rešilnim avtomobilom prepeljali v bolnišnico v Bruck na Muri, kjer pa je med operacijo umrl. Orožništvo je uvedlo vsestransko preiskavo in izvršilo številne aretacije. Vse kaže, da bodo obsojitelji naprave za ta zločin odgovorne znane voditelje krajeve narodno-socialistične organizacije, ki bodo vsi prišli pred sodišče, da povedo ime atentatorja.

Zopet z bombo nad župnišče

Dunaj, 25. junija. b. Ponoči je pred župnim dvorcem v Steinu na Donavi eksplodirala težka bomba, ki je povzročila velikansko materialno škodo. V gozdu v Gmundenkirchenu pri Passau so našle oblasti 300 kg težak zaboj, v katerem je bila ogromna množina narodno-socialističnega propagandnega materiala, ki so ga pripeljali iz Nemčije. Policija je nekatere narodne socialistične aretirala. V istem trenutku so čez nemško mejo pripeljali narodni socialisti tudi velik zaboj, ki je bil poln Walterjevih pištol in municije za te pištole. Policija je tudi ta zaboj zaplenila.

Dunaj, 25. junija b. Ranjenemu policijskemu kapetanu Konradu Noskeju so danes amputirali levo roko ter mu vzeli iz trebuha drobec bombe, ki je eksplodirala na stražnici.

Dunaj, 25. junija b. Davi ob 4 je neznan zločinec vrغل v stanovanje nekega člana »Ring der österreichischen Soldaten«, ki stanuje v 20. okraju, skozi okno v spalnico, bombo, ki je razbila vse pohištvo in ranila ženo in otroka, ki sta bila v sobi. Moža slučajno ni bilo doma.

Perzijski šah v Turčiji

Ankara, 25. junija b. Perzijski šah Ali Riza Khan in predsednik turške republike Kemal-paša sta se udeležila v Smirni velikih kombiniranih manevrov turških kopnih in mornariških sil. Perzijski šah je voditeljem manevrov izrazil svoje priznanje. Oba gosta sta se iz Smirne odpeljala v Dalikestir.

Kijev zopet prestolica Ukrajine

Pariz, 25. junija AA. Iz Moskve poročajo, da je vlada ukrajinske republike prenesla svoj sedež iz Harkova v Kijev. Včeraj so se pripeljali v Kijev s posebnim vlakom člani vlade in druge vodilne osebnosti ukrajinske komunistične stranke. V Kijevu so jim priredili uraden sprejem.

Bolgari kupujejo na Poljskem

Varšava, 25. junija b. Tukaj so se končala pogajanja med merodajnimi krogi Poljske in Bolgarije glede nabave večje množine poljskih tračnic za Bolgarijo. Gornjoležjske topilnice so že priče s proizvodnjo tračnic za cestno železnico in jih še letos dobavijo v Sofijo. Vrednost naročila znaša 10 milijonov dinarjev.

Po umoru Pierackega

Poljska vlada se hoče radi umora znesti nad vso opozicijo

Krakow, 25. junija. z. Poljska vlada splošno domneva, da je umor notranjega ministra delo opozicije. Pieracki je bil namreč vedno zagovornik trde roke proti politični opoziciji med samimi Poljaki, kakor zlasti proti politični opoziciji Belorusov in posebej se Ukrajincev. Bil je glavni aranžer brest-litovskega procesa, ki naj bi dokončno strl opozicijo in njene voditelje. Prav tako so se pod vodstvom njegove policije vršile znane kazenske ekspedicije proti Ukrajincem, ki so nemilo odjeknile po vsej Evropi.

Vlada in zlasti njen predsednik Kozłowski sta radi umora, katerega povzročitelja je slutila v opozicijskih vrstah, započela zelo energičen boj proti opozicijskemu krogu. Vsa sila je naperjena proti narodnim demokratom na eni strani in pa proti Ukrajincem po drugi strani. Aretacije se dogajajo kar v masah, toda po natančni preiskavi policija navadno večino aretirancev izpusti zopet na svobodo. Med 100 aretiranci jih obdrže v zaporih 5 ali 10, med tisoč 20 ali 50. Ker pa bodo kljub temu ječe skoraj polne, je vlada ustanovila koncentracijska taborišča po Hitlerjevem vzoru. Toda kljub mrličnemu iskanju do sedaj še ni bilo mogoče dobiti atentatorja. Vlada pa izjavlja, da je treba kaznovati tudi moralčne krivice umora.

»Centropres«, češkoslovaška oficijozna agencija, je nekaj dni po smrti Pierackega objavila o rajnem ministru poročilo, ki ga slika kot krutega preganjalca opozicije in Ukrajincev. Dotični članek so ponatisnili zlasti socialdemokratski listi, kar je povzročilo zelo viharno nerazpoloženje med Poljaki, ki odločno protestirajo, da se o rajnem na tak način poroča. Obenem delajo poljski listi odgovorno tudi češko vlado, v kateri sede trije socialistični ministri in ki ni preprečila sovražnega tona v listih proti rajnemu ministru. Tako se nehoti domač spor prenaša tudi na izvenzdravno področje.

Protestni zbori na Slovaškem

Praga, 25. jun. p. Na več krajih Moravske in Slovaške so bila včeraj zborovanja, na katerih so zborovalci ostro obsodili sedanje revizionistično kampanjo. Vseh zborovanj so se udeležili poleg čeških poslancev tudi slovaški, ki so ostro nastopili

Hitler na razpotju

„Otresel se bom vseh prijateljev, ki so mi bili potrebni, a mi danes niso več“

London, 25. jun. c. Današnja »News Chronicle« prinaša razgovor svojega dopisnika z nemškim kancelijem Hitlerjem. Hitler mu je izjavil, da je sklenil, da se sedaj končno otrese vseh tistih prijateljev, ki jih je rabil pred letom dni. Hitler je dalje rekel, da je nemški narod celo svetovno vojno živel od »Erzatz-artiklov«. Zakaj ne bi tudi sedaj odstavil nekatere ljudi, ki niso drugega kot »Erzatz« (namdestilo). »Dobro se zavedam, da imam danes ves nemški narod za seboj. Zato se bom v slučaju potrebe ločil od vseh tistih starih prijateljev, ki so mi bili potrebni, a mi danes niso več. Prepričan sem, da mi bo nemški narod sledil.

Göbbels napada Papena

Berlin, 25. jun. c. Včeraj je dr. Göbbels priredil shod, na katerem je silno ostro napadel von Papena. Göbbels je pozval nemški narod, naj nikar ne veruje, da so se njegovi neprijatelji skrili v luknjo. Oni samo čakajo svojega trenutka. Ti neprijatelji se pojavljajo v zelo različnih oblikah, predvsem so to zelo

proti reviziji. Na Velehradu je bila velika gasilska slovesnost, na kateri je škof blagoslovil gasilsko zastavo. Po tej slavnosti je bilo zborovanje, na katerem so protestirali proti revizionističnim poskusom.

Spor s Češkoslovaško je zopet izbruhnil z novo močjo

Varšava, 25. junija. b. Spor med Poljsko in Češkoslovaško, ki se je v zadnjem času precej pozabil, je ponovno izbruhnil z vso elementarno močjo. Snoci je imel češkoslovaški-poljski odbor za zbližanje med obema narodoma svojo sejo, na kateri so soglasno sklenili, da se s češkoslovaškim odborom prekinajo vsi odnosi. Ves poljski tisk izredno ostro napada Češkoslovaško zaradi pisanja nekaterih čeških listov o umoru notranjega ministra Pierackega. Listi poročajo nadalje, da je zveza poljskih časnikaev istotako sklenila, da prekine s poljskimi časniki vse zveze. »Pravo Lidu«, ki je najhujše napadal umorjenega poljskega notranjega ministra, pa je prepovedan na Poljskem. Zlasti listi, ki so blizu vlade, energično zahtevajo celo prekinitev diplomatskih in trgovinskih odnosov s Češkoslovaško. To zahtevo je prva postavila poluradna »Gazeta Poljska« in se v političnih krogih misli, da vlada nekaj pripravljaja, kar bi Češkoslovaško ne iznenadilo ravno preveč ugodno.

Poljski državnik v Litvi

Rim, 25. junija. b. Dopisniki nemških časopisov poročajo iz Kovna, da je bivši predsednik poljske vlade Pistor ostal še nadalje v Kovnu, kjer vodi razgovore z raznimi litavskimi krogi. Po istih informacijah odpotuje po povratku bivšega čela Pistorja iz Kovna posebna delegacija iz Litve v Varšavo s posebno politično nalogo.

Kemal obišče Moskvo

Varšava, 25. junija. b. Kot poročajo iz Moskve, pride predsednik turške republike Kemal-paša v Moskvo v začetku meseca julija. Tam ostane nekaj dni, nato pa se odpelje na Poljsko, da obišče Varšavo. Na Poljskem ostane tri dni.

Katoliški dan v Berlinu

Berlin, 25. jun. c. Včeraj je bil v Berlinu katoliški dan za berlinsko školijo. Ob tej priliki se je vršilo v Hoppengartenu zborovanje, katerega se je udeležilo 60.000 berlinskih katoličanov. To je do sedaj najvišja številka, ker se je v normalnih razmerah takih zborovanj udeleževalo največ 20.000 ljudi. Vse katoliške organizacije so nastopile s svojimi uniformami. Toda na zborovališče niso smeli prihajati v skupinah, ampak posamič. Svečano pridigo je imel škof dr. Bares. Nato so vsi zborovalci vpravili skupne molitve in so molili tudi za preganjane žide.

Letalska nesreča v Belišču

8 mrtvih - 6 hudo, 3 lažje ranjeni - Pilot Jaklič brez zavesti

Belgrad, 25. jun. AA. Včeraj ob 17.30 se je letalo znamke »Gerneri«, ki je sodelovalo s petimi drugimi civilnimi letali na mitingu aerokluba v Belišču, okraj valpovski, zaletelo v obcestno. Pet oseb je bilo takoj mrtvih, devet pa hudo ranjenih, tri osebe so dobile lažje poškodbe. Pilot Jaklič Bogumil je zadobil tako hude poškodbe, da je šel davi prišel

k zavesti. Letalo je močno poškodovano. Vsem poškodovanim osebam so na letališču nudili zdravniško pomoč. Hudo poškodovane pa so prepeljali v banovinski bolnišnico v Osijeku. Tekom noči so poškodbam podlegle še tri osebe. Strokovna komisija preiskuje vzroke nesreče. Letalo je last osješkega trgovca Teodora Drndarskega.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 25. junija m. Na današnji popoldanski skupščinski seji se je sporočilo, da je finančni odbor proučil zakonski osnutek o državnem računovodstvu. Sporočilo se je nadalje, da je predložil skupščini v sprejem na podlagi čl. 63 finančnega zakona za l. 1934-35 uredba ministrskega sveta o spremembi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposelstvih od 19. junija 1931 s spremembami in dopolnitvami od 5. decembra 1931 in 24. junija 1933. Nato se je prešlo na dnevni red in se je pretresalo poročilo odbora za proučevanje zakonskega osnutka o spremembi in dopolnitvah ureditve rednih sodišč. Kakor znano, je po tem zakonskem osnutku predvidenih v ljubljansko apelacijsko sodišče 16 sodnikov. K zakonskemu predlogu je govoril tudi pravosodni minister Maksimović, ki je predlagal, naj se število apelacijskih sodnikov pri apelacijskem sodišču v Splitu zviša na 15, pri ljubljanskem na 17, kar je skupščina soglasno sprejela. Kar se pa tiče ljubljanske apelacije, je pravosodni minister izjavil, da so bili tudi

tu gotovi razlogi, ki so ga vodili k zvišanju apelacijskih sodnikov. Predvsem ga je k zvišanju stela apelacijskih sodnikov vodilo dejstvo, da tako ljubljansko kakor tudi ostala vsija zagrebška sodišča ne izvršujejo svojih poslov, ali pa vsaj ne vseh poslov v sodnih pisarnah, ampak jih izvršujejo doma, in sicer zaradi tega, ker ta sodišča niso imela dovolj pisarn in kabinetov za svoje sodnike. Po izjavi pravosodnega ministra se je zaradi tega tudi udomačila praksa, da se mora delati doma. Ista praksa pa je privedla tudi do absurda, da katerega ni nihče mislil, da lahko obstoja, namreč, da se je sodnikom izplačeval iz državnega proračuna gotov dodatek kot kompenzacija za delo, ki ga izvršujejo doma in ne v pisarni.

Zakonski osnutek je bil nato v načelu sprejet s 127 glasovi. Pri končnem glasovanju pa je odalo svoje glasove za omenjeni zakonski osnutek 122 narodnih poslancev. Prihodnja seja Narodne skupščine bo v sredo ob 10 dopoldne. Na dnevnem redu so različne konvencije.

Osebnosti

Ljubljana, 25. junija. Na pravni fakulteti sta položila diplomski izpit gg. Jože Breznikar iz Orlove vasi pri Braslovčah in Vilko Boje iz Kočevja. Iskreno čestitamo.

Belgrad, 25. junija. m. Premiščeni so: na pošto Maribor I. Franciška Vesenjak, poštna manipulantinja 9. pol. skup., na pošto v Murski Soboti: Erna Korenini, poštna manipulantinja 9. pol. skup., na pošto Ormož: Anton Sitar, uradnik 9. pol. skup., na pošto v Rajhenburgu: v 3. telefonsko in brzojavno sekcijo v Ljubljani Viktor Rozman v 8. pol. skup., na pošto Vile Ivan Pucelj, pomožni poštni uradnik 9. pol. skup.

Belgrad, 25. junija. m. Govori se, da bo v začetku meseca oktobra prispel v Belgrad znameniti profesor dr. Herman Muckermann, ki bo imel tudi več predavanj.

Vladna kriza v Španiji

Madrid, 25. jun. p. Španska vlada je danes ukinila izredno stanje v vsej državi, obenem pa je ukinila tudi časopisno cenzuro. Politični položaj postaja vedno bolj napet. Novej se je v političnih krogih govorilo, da je kriza vlade neizogibna. Kriza je postala neizbežna zato, ker je nastala nepremosljivo nesoglasje med dvema vodilnima strankama, ki podpirata vlado. Ti dve stranki sta agrarci in Accion Popular. V Madridu se pričakuje, da bo vlada podala v najkrajšem času svojo demisijo.

Ali se je kdo razorožil? Nebeden!

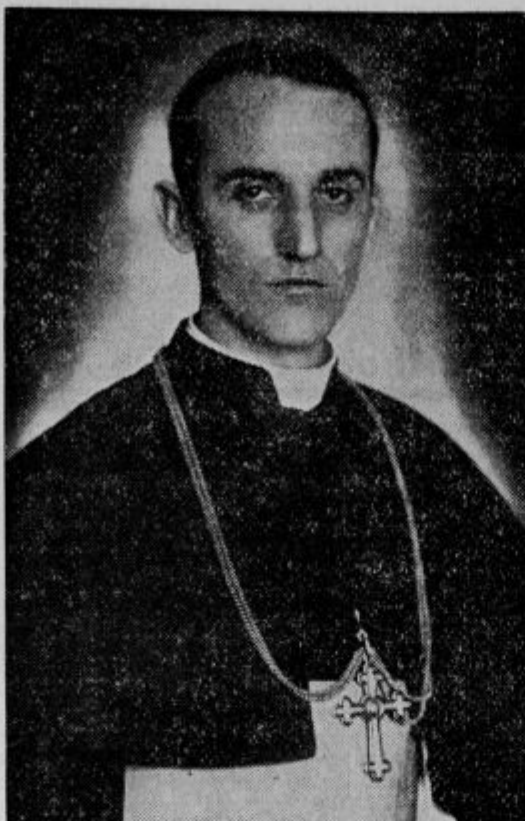
London, 25. junija AA. Prvi lord admiraltete je govoril v Woreskeru o potrebi, da si Velika Britanija zgradi primerno brodogradbo za obrambo. V zadnjih 8 letih je Italija povečala svoje izdatke za oboroževanje na 9 in pol odstotka, Zedinjene države za 10%, Nemčija za 12%, Japonska za 30%, Francija za 100% in Rusija za 197%. Velika Britanija je edina država, ki je v tem času znižala svoje izdatke za 15%.

Posvetitev nadškofa dr. Stepinca

Zagreb, 25. junija.

Za posvetitev bodočega hrvatskega metropolita je vladalo v Zagrebu in povsod veliko zanimanje. Velike priprave, prav posebno še prihod apostolskega nuncija in večine jugoslovanskih škofov, so poudarile važnosti tega dne za sv. Cerkev na Hrvatskem. Na konsekracijo so prišli sarajevski škof dr. I. Šarić, iz Dalmacije so dospeli škofje iz Splita, Dubrovnika, Šibenika in Hvara, z letalom se je pripeljal krški škof dr. J. Srebrnič; dalje so se udeležili slavnosti škofje iz Djakova, Skoplja, Križevcev in albanski škof g. Bumčić. Drugi so bili zadržani. Iz Ljubljane sta bila povabljeni na konsekracijo kot zastopnika Germanikov g. kanonik dr. Mihael Opeka in pa prefekt dr. I. Lenček, ki je bil 6 let kolega novega nadškofa v Germaniku v Rimu.

V soboto zvečer so Zagrebčani imeli novemu nadškofu-koadjutorju veliko bazo in podoknico. Nebrojna množica se je zbirala pred nadškofijsko palačo in okoli nje. V viharju navdušenja je množica, posebno mladina, pozdravljala novega nadškofa, ki je stal v družbi drugih škofov na balkonu. V imenu mladine ga je pozdravil dr. Protulipac in mu dal na razpolago vso hrvaško katoliško mladino, ki mu hoče biti vedno zvesta. Ginjen se je najprej zahvalil metropolit dr. Anton Bauer. Ponovil je to, kar je že večkrat dejal: »Sedaj sem srečen!« Posebno danes, ko vidi, da si je izbral naslednika, ki je tudi po njihovih željah. Končal je z željo, naj Bog novega nadškofa blagoslovi in dolgo ohrani, njega pa kmalu vzame k sebi. V zahvali je nato novi nadškof izrazil te misli: Prišli ste z lučmi in godbo: naj vam bo katoliška vera vedno luč, svetilnik v vašem privatnem in javnem

življenju, vera pa naj vam bo tudi radost v težkih dneh! V imenu meščanstva je pozdravil banski inspektor v. p. dr. Maier. V zahvali je dr. A. Stepinac poudaril slovo in enotnost v delu za katoliško

stvar. Po petju se je množica med navdušenim vzklikanjem novemu nadškofu, dr. Bauerju in jugoslovanskemu episkopatu razšla.

Drugi dan pa se je v katedrali in na trgu pred njo vse trlo ljudstva. Od povsod so prišli, da pozdravijo mladega simpatičnega nadškofa. Le redko je katedrala tako natrpana polna, kot je bila v nedeljo. Ob 8 je prišel sprevod čez trg v cerkev, kjer se je po prečitaniu bule začela konsekracija. Posvetil ga je zagrebški nadškof dr. Anton Bauer, skupno z nadškofom dr. I. Šaričem in škofom dr. Bonafčićem, prisostvovali pa so apostolski nuncij in vsi škofje, dalje ban, zastopnik Akademije, univerze, oblasti in veliko število duhovščine. Obred, ki je izredno globok in lep, je trajal do pol 11. Novi nadškof je nato podelil svoj prvi blagoslov. Po sv. maši je bila poklonitev na dvoru. Ganljivo je bilo gledati, kako je po končanem obredu v cerkvi vse hitelo k materi gospoda nadškofa, da ji čestita. A ona, ki mu je s postom in molitvijo izprosila milost duhovništva, je vsa srečna, skromna in tiha odhajala iz cerkve.

Ob 13 je bilo v nadškofijskem dvoru pripravljeno kosilo, ki se ga je udeležilo okoli 50 povabljenih. Cestitala in nazdravila sta novemu svojemu bratu nadškof Bauer in apostolski nuncij. Novi nadškof se je zahvalil vsem in odhiti v »semenišče«, kjer je bila zbrana duhovščina.

Ta dan je pokazal, kako čudovita so pota božje Previdnosti, pokazal navdušenje in ljubezen ljudstva do novega nadškofa. Veliko pričakuje hrvaški narod od njega — in veliko bo prejel! Njegovo geslo je: In te Domine speravi; v Tebe, Gospod, sem zaupal — in njegova volja: »Pripravljen sem dati vse za katoliško Cerkev.«

Žaloigra pilota Colnarja

Ljubljana, 25. junija 1934.

Včerajšnji »Ponedeljski Slovenec« je poročal o strašni nesreči, ki se je pripetila v Zagrebu popularnemu slovenskemu pilotu Janku Colnarju, ki se je ubil z letalom.

Zagrebški Aeroklub je za nedeljo povabil ljubljanski Aeroklub, naj se udeleži njegove svečanosti, ko bo krščeno novo letalo konstruktorja Paskijevića. Zagrebški Aeroklub je pri vseh ljubljanskih letalskih prireditvah sodeloval, zato sta predsedstvo in tehnična komisija ljubljanskega Aerokluba sklenila, da odleti v nedeljo v Zagreb »Lojze« s pilotom Jankom Colnarjem in upravnikom letališča dr. Rapetom. Colnar in dr. Rape sta v nedeljo odletela ob 2 popoldne v Zagreb ter sta na borongajskem letališču pristala že po 35 minutah. Ljubljansko letalo je v Zagrebu vzbudilo veliko pozornost, posebno radi tega, ker je bilo zelo slično novo skonstruiranemu zagrebškemu letalu. Krst novega letala se je precej zavlekel. Med Zagrebčani in obema ljubljancema je nastalo prijateljsko uganjanje, katero letalo je boljše in hitrejše, ker je vsak hvalil domače letalo. Zato sta se oba pilota, Ljubljancin Colnar in Zagrebčan Krelja, zmenila, da se po končani slovesnosti poskusita v zraku, katero letalo je hitrejše. Med slovesnostjo je »Lojze« sodeloval. Z njim sta letala Colnar in dr. Rape. Ko je bila letalska slovesnost že zaključena, je pilot Colnar prosil dr. Rapeta, naj mu dovoli še enkrat poleteti nad Zagrebom in se poskusiti s Kreljevim aparatom. Ni bila to kakšna oficialna tekma, temveč le preiskušnja za letalske strokovnjake, zbrane na letališču. Bilo je krog četrta na 7, ko se je dvignil Colnar z »Lojzetom« v zrak. Krelja je bil že v zraku. Očitno je bilo, da je »Lojze« hitrejši od zagrebškega letala, ker ga je dohajal. Ko je Colnar dokazal zmognosti svojega letala, se je pričel spuščati iz višine 1000 metrov. Napravil je več letalskih bravur, kakor loopingov, vertikalnih tiraž in drugih, ko pa je prišel na višino 250 do 300 metrov in hotel ravno k pristanku, — ker je že spustil plin iz motorja, — je letalo naenkrat zaslo v tako zvani letalski »vri«, to je svedrast zračni vrtnec. Colnar je skušal še ujeti ravnotežje letala v zraku, ki je skoraj navpično padalo. Toda bilo je prepozno. Letalo je bilo prenikoz v zraku ter je v nekaj sekundah treščilo ob tla, pred očmi vsega zbranega občinstva. »Lojze« se je razletel v razvaline. Prestrašeni in osupljeni gledalci so hitro priskočili k letalu ter potegnili izpod razvalin pilota Colnarja. Colnar je bil že mrtev. Ubil se je isti trenutek, ko je letalo treščilo ob tla.

Vsem je bilo takoj jasno, da tu ni nobene pomoči več. Truplo so položili začasno na mrtvaški oder v poslopju letališča. Vest o strašni nesreči je dospela še isti večer v Ljubljano ter so jo ljudje povsod s sočutjem in obžalovanjem komentirali. Danes je odšel po truplo pogrebni avto Me-

stnega pogrebnege zavoda, ki je truplo proti večeru pripeljal v Ljubljano. Na mrtvaški oder je bilo truplo položeno na stanovanju pokojnika v Dravski ulici 1 v Šiški. Pogreb bo v torek ob 6. uri popoldne.

Pokojni Janko Colnar je slovel za najboljšega slovenskega civilnega pilota. Rodil se je leta 1896 na Otoku pri Radovljici iz kmetijske družine. Obiskoval je pilotsko šolo med vojno v Dunajskem Novem mestu ter se je udeležil že bojev ob Soči in Pijavi. Pozneje je stopil v jugoslovansko vojsko kot pilot, nakar je postal glavni pilot ljubljanskega Aerokluba. Ko je leta 1930 inž. Bloudek skonstruiral aparat »Lojze«, je prvi zletel z njim Janko Colnar. Na »Lojzeta« je Colnar nadvse budno pazil ter sploh ni dovolil nikomur, da bi pilotiral s tem letalom. Letalo je bilo dvosedežno in prav skrbno zgrajeno. Imelo je veliko letalsko sposobnost, saj je doseglo tudi za letala izredne brzine. Imelo pa je zelo občutljiv mehanizem, kar je še povečevalo Colnarjevo pozornost. Colnar sam je bil skrajno previden pilot, ki si je pred vsakim poletom natančno ogledal in preizkusil letalo, s katerim je nameraval leteti. Pa tudi na druga letala je skrbno pazil in da ni pri nas še več letalskih nesreč, je v glavnem Colnarjeva zasluga.

Colnar je bil poročen z go. Milko, s katero ima 12-letnega sina Ivana, ki obiskuje 2. razred gimnazije. V zasebnem poklicu je bil pokojni Janko Colnar uradnik pivovarne »Union«.

Pri njegovem pogrebu bodo sodelovala dvojce vojaških in civilno letalo »Pelikan«.

Vrlemu Janku Colnarju, ki si je za razvoj letalstva v Sloveniji pridobil toliko zaslug, bodi ohranjen trajen spomin! Naj mu sveti večna luč! Globoko užaloščenim sorodnikom in ljubljanskemu Aeroklubu naše iskreno sožalje!

Sodba v celiskem komunističnem procesu

Celje, 25. junija.

Danes je bila pred velikim senatom celjskega okrožnega sodišča razprava proti 8 obtoženim: Arzenšku Viktorju, 20 let, ključavničarju v Storah in Zahojniku Florjanu, 21 let, tovarniškemu delavcu pri Westnu v Gaberjih zaradi zločina po čl. 1 in 19 zakona o zaščiti države; dalje Zupanec Mihael, 30 let, tesarskemu mojstru pri Kukovec na Lavi, Zupanec Martin, 60 let, delavcu v Storah, očetu prejšnjega ter Vašu Ivanu, 45 let, delavcu v Storah, zaradi zločina po čl. 1 zakona o zaščiti države in Stantetu Petru, 20 let, delavcu na Sp. Hudinji, Dolcherju Alfonzu, 20 let, slušatelju prava v Ljubljani in Oši Ivanu, 20 let, delavcu na Sp. Hudinji, in sicer proti zadnjim trem zaradi čl. 19 zakona o zaščiti države (razobešanje komunistične zastave v Celju v noči od 30. aprila na 1. maj 1934).

Javnost je bila pri razpravi, ki je trajala danes od 8 dalje, izključena. Sodba je bila razglašena javno ob 1 popoldne. Obsojeni so bili: Arzenšek Viktor na 2 leti robije; Zahojnik Florijan na 10 mesecev strogega zapora in 2 leti izgube častnih pravic; Zupanec Mihael 6 mesecev strogega zapora in 1 leto izgube častnih pravic, pogojno za 3 leta z ozirom na skesano priznanje; Zupanec Martin, 8 mesecev strogega zapora in 2 leti izgube častnih pravic; Vaš Ivan 4 mesece strogega zapora in 2 leti izgube častnih pravic; Stante Peter 2 meseca zapora in 120 Din denarne kazni; Dolcher Alfonz 2 meseca zapora, pogojno za dobo 3 let; Ošo Ivan 2 meseca zapora.

Smrtna avtomobilska nesreča

Sv. Peter v Sav. dolini, 25. jun.

38 letni posestnik Ločičnik Rudolf iz Sv. Petra v Sav. dolini in Matevž Zohar sta se peljala v nedeljo okrog pol 11 zvečer s kolesi iz Sv. Petra proti Dobrtiši vasi. Nasproti je privozil neki celjski avtomobil in podrl Ločičnika na tla. Pri karambolu je dobil Ločičnik hude poškodbe. Verjetno je, da mu je počila tudi lobanja. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je pa danes ob 9.45 umrl.

Najstarejša Slovenka umrla

V Nedelici pri Turnišču je 23. junija umrla Šömen Orša v starosti nad 100 let. Stara je bila gotovo že 103 leta, trdijo celo, da jih je imela že 106. Imela je sedem otrok, najstarejši je star 82 let. Dva sinova sta umrla na bojišču med svetovno vojno. Pokojna je bila že okrog 60 let vdova. Bolna ni bila nikoli. Alkoholnih pijač se ni branila, posebno žganje ji je dobro teknilo, pa kljub temu je dočkala tako visoko starost. Videla je dobro brez očal, slisala je bolj slabo. Imela je že dosti prapravnukov. Pokojna je bila najstarejša ženska v Slov. Krajini. Tudi v Sloveniji sploh bo težko kje toliko stara oseba, zakaj 104 leta stara Jera Jelen, ki je tudi bila 60 let vdova, je umrla za veliko noč v Slovenski Bistrici.

Požar

Sv. Peter v Sav. dolini, 25. jun.

Danes ob 11 popoldan je začelo goriti pri posestniku Ušenu Ivanu v Sp. Grušovljah. Zgorel je precej velik kozolec dvojnik, ki so ga šele v soboto in včeraj napolnili s krmo. Na kozolec je bila tudi kašča, v kateri je bila koruza, ki je tudi zgorela. Vozove in druge reči, ki so bili pod kozolcem, so rešili. Na lice mesta požara so prihiteli požarne brambe iz Sv. Petra, Žalca, Celja, Vrbja, Ložnice, Ločice, Latkove vasi in Grobelj. Nevarnost je bila, da se razširi požar tudi na druge, v bližini se nahajajoče objekte — dva hleva in ena hiša — kar je pa preprečil veter, ki je vlekel proti severu. Kozolec je popolnoma zgorel in je bilo delo gasilcev, ki so se omejili predvsem, da zavarujejo ostale objekte, v eni uri končano. Na mestu požara je ostala samo domača požarna bramba. Požar je bil najhujše podtaknjen. Posestnik je bil deloma zavarovan.

Velikemu senatu je predsedoval predsednik okrožnega sodišča g. dr. Vidovič, prisodniki so pa bili: sos. g. dr. Tiller, dr. Dolničar, dr. Božič in Detčak. Državno toilstvo je zastopal namestnik državnega tožilca g. dr. Juhart, obtoženo so pa zagovarjali ex offio g. dr. Vrečko, dr. Erhatič in dr. Goričan, Ivana Vaša je zagovarjal g. dr. Likar, Alfonza Dolcherja pa g. dr. »Hodžar«.

Sto delavcev na cesti

Ljubljana, 25. junija.

Na račun bednostnega fonda, ozir. prispevkov, ki jih je prejemale mestna občina iz tega fonda od banovine, je bilo zaposlenih pri raznih mestnih vrtnarskih delih večje število brezposelnih delavcev. Ti delavci, ki so jih nekateri celo zmerjali z delomazneži, so se v nasprotju s takimi glasovi izkazali kot zelo marljivi in pripravi za vsako se tako težko, nevarno in specialno delo. Šentpeterski park je bil urejen samo z delom teh brezposelnih, enako večje partije v Tivoliju in na Gradu. V »boljših« časih, ko so prispevki iz bednostnega fonda redno prihajali in v večjem obsegu, je mestna občina zaposlovala celo nad 250 brezposelnih, zadnje čase, ko pa so ti prispevki pričeli izostajati, oziroma se redčiti, pa še vedno okoli 150. Ti brezposelni so prejemali po 3 Din na uro, delali pa so do 10 ur na dan, tako, da so le zaslužili 30 Din na vsak delavni dan.

V soboto pa je večino pri mestnih vrtnarskih delih zaposlenih delavcev zadela katastrofa. Mestna občina je svoja sredstva za vrtnarska dela izčrpala, novih prispevkov iz bednostnega fonda ni več in je zato odpovedala nad 100 delavcem delo. Danes, v ponedeljek, je delalo samo še 45 delavcev. Po mestu so se razširili iz neznanj virov glasovi, češ, da je mestna občina odpovedala družinskim očetom, pridržala pa je vse Primorce, čeprav so med njimi samci. Poizvedovali smo o tem in se prepirali, da temu ni tako. Mestna občina je pridržala pri delu samo in izključno družinske očete, ki so Ljubljancini, oziroma v Ljubljani stanujejo. Zal so morali biti odpušteni tisti družinski očete, ki so od drugod, iz Most, z Viča in drugih okoliških občin.

Olajšanje
po vsakdanjem delu
nudi

Union
čokolada

Obisk bolgarskih stenografov

Ljubljana, 25. junija.

Malo pozno so bili Ljubljancini obveščeni, da jih danes obiščejo bolgarski stenografi, ki so se udeležili Bezenškove proslave v Frankolovem. Zato so bili pri sprejemu danes dopoldne navzočni samo nekateri zastopniki javnosti. Tako zastopnik mestne občine dr. Brilej, zastopnik banske uprave Ribičič, zastopnik slovenskih stenografov prof. dr. Svetel, zastopnik Jugoslovansko-bolgarske lige dr. Jug in pa ga. Bezenškova, soproga slavljencevega nečaka. Bolgarskih stenografov, ki so se v nedeljo mudili tudi v Rimskih toplicah, je bilo 13 in jih vodi odposlanec bolgarske vlade Antonov. Po Jugoslaviji jih spremljajo stenografi belgrajskega parlamenta in senata, med temi sta Slovenca načelnik senata dr. Mašič in Vladimir Senk, dalje dr. Skreblin, Božević in Šokorac. Goste je pozdravil v imenu mestne občine dr. Brilej, zahvalil pa se mu je predsednik bolgarskih stenografov dr. Vasiljev. Goste so pozdravili še drugi zastopniki. Gostje so si ogledali Ljubljano. Kosili so pri Slamiču, nakar jim je zastopnik občine g. Kozine razkazal ljubljanske znamenitosti. Popoldne so se gostje odpeljali na Bled, kjer ostanejo en dan, nakar se vrnejo domov. Povsod, kamor so dragi bolgarski gostje v Sloveniji prišli, so bili deležni pristrnega bratskega sprejema in toplih pozdravov.

Ameriški Slovenci so prišli na obisk

Ljubljana, 25. junija.

V nedeljo ob 9 dopoldne se je pripeljal v Ljubljano z brzovlakom preko Jesenic 35 naših ameriških rojakov, ki nameravajo ostati v domovini nekaj tednov. Rojakom so izseljenske organizacije priredile na glavnem kolodvoru pristrčen sprejem z godbo, po sprejemu pa jih je Francoska linija povabila na zajetek k Mikliču.

Rojaki, ki živijo po večini v Clevelandu, so se 16. junija vkrcali na luksuzni ekspresni parnik »De France«, ki je last ugledne Francoske linije, in so po petdnevni udobni vožnji po morju prispeli v pristanišče Le Havre na Francoskem. Pripovedovali so, da so se na parniku počutili izredno domače in prijetno, saj jim je šlo parniško osebje v vseh ozirih na roko, da jim je napravilo potovanje udobno. Izlet je organizirala Francoska linija po svojem clevelandskem zastopniku g. Avgustu Kollandru, ki je tudi prispel s skupino. Rojakom iz Amerike želimo, da se ta kratek čas v domovini počutijo kar najbolj prijetno!

— Pri odehelelosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko.

Slovenci, v Švico!

na kongres Kristusa-kralja v Einsiedelnu!
Tisočletnica božje poti k Mariji v Puščavo!

V dneh 23.—26. avgusta bo v proslavo tisočletnice božje poti pri Mariji v Puščavi v Einsiedelnu v Švici IV. mednarodni kongres Kristusa-kralja. V teh dneh bodo prihajali romarji z vsega sveta v Einsiedeln, da počaste Mater božjo in se utrdijo v ljubezni do Kristusa-kralja. Mednarodni je ta kongres — tudi Slovenci se ga udeležijo!

Če se prijavijo 300 oseb, bomo imeli svoj posebni vlak in bi znašala voznina z brzim vlakom (Ljubljana — Jenece — Schwarzach na Solnograškem — Innsbruck (ob Züriskem jezeru) Zürich — Einsiedeln) na nazaj okoli 1000 Din. Pri udeležbi najmanj 150 oseb, posebni priključni vozovi rednemu brzovlak, je zvišana voznina blizu 200 Din. Pristopnina za vizum je všteta, potni list si preskrbi vsak sam. Odhod iz Ljubljane 24. avgusta zvečer, prihod nazaj v Ljubljano 28. avgusta zvečer. Tja grede 3 urni postanek v Zürichu, nazaj grede 8 urni postanek v Innsbrucku in 8 urni postanek v Celovcu z izletom k Gospe Sveti. Spored se bo po želji udeležencev spremenil, zlasti še, če bomo imeli posebni vlak.

Romanje priredi dobrodelno društvo »Varstvo«. Podrobna pojasnila objavi »Slovenski list« »Po božjem svetu«, ki izide te dni in ga dobi vsak zainteresiran brezplačno. Prijavite se na naslov: List »Po božjem svetu«, Ljubljana, Tyrševa cesta 17.

Kaj je z vseučiliško knjižnico

Znana so velika letošnja prizadevanja za to našo največjo in neodložljivo kulturno potrebo. Dolga vrsta časopisnih sestavkov je skozi vse leto stalno opozarjala našo javnost o neodložljivosti gradnje in uspehih, ki jih je dosegala akcija za zidavo. Novoletne izjave naših najvišjih verskih, kulturnih in političnih predstavnikov so napravile to vprašanje za naš veliki letošnji kulturni program. Mestna občina ljubljanska je poklonila za bodočo univ. knjižnico zemljišče, banovina je votirala iz letošnjega proračuna znesek 200.000 Din z zagotovitvijo, da bo enak znesek prispevala skozi 10 let, nekatere korporacije in posamezniki pa so darovali »kamne za univ. knjižnico« po 10.000 Din. Sedaj mora zanimati našo javnost, kaj je s tem vprašanjem in kakšni so izgledi za zidavo. Zato opozarjamo naše čitatelje v Ljubljani in širom Slovenije na predavanje, ki bo drevi ob pol osmih v ljubljanskem radiju, v katerem bo član »Akademske akcije za univerzitetno knjižnico« g. F. Petrč podal celotno sliko letošnjih prizadevanj, uspehov in neuspehov, ki so jih doživeli akademiki doma in v Beloradiu.

Ljubljanske vesti:

Lepa šolska razstava

Učenke Lichtenurnovega zavoda v Ljubljani se postavijo

Ljubljana, 25. junija.

Cloveku, ki stopi iz uličnega truša in vrenja v svetle in značne prostore Lichtenurnovega zavoda tam na Poljanski cesti, pri srcu kar nekam dobro de. Prijeto se ga dojmi ta tiha, plodna resnoba obrazov, ki so se zaprli med te molčeče stene, da se v miru in zbranosti povsem posvetijo svojemu poklicnemu delu: vzgoji mladih duš. Čutiš: v ognju samoodpovedi so ti obrzi najprej izoblikovali svojo notranjost, zavedajoč se, da more le oni, ki je sam do jedra izklesan, brusiti in klesati — druge.

S takimi mislini stopiš z dolgih hodnikov v veliko sobo, kjer vlada praznično razpoloženje. Oči ti kar utonejo v morju mavrično pisanih barv. Koliko prisrčne otroške fantazije, koliko pravilno čudežnih sanj in koliko smisla za praktično življenje obenem je ujetega med te štiri stene! Pred teboj odzivi prva otroška doživljaja, z okorno roko verno po originalu vržena na papir: risarski izdelki najmlajših iz I. razr. Sestra učiteljica jim je pripovedovala pravljice, mlade glavice so zvesto poslušale in si iz celotne pravljice izbrale motiv, ki je najgloblje zazvenel v njih. Sadovi tega najprimitivnejšega otroškega doživljanja so zdaj nanizani pred teboj. Gledaš te preproste, a zato tolikanj bolj prisrčne ilustracije, ki predstavljajo vse mogoče in nemogoče reči, in toplo ti postane pri srcu. Hvala Bogu, si misliš, hvala Bogu, še je fantazija v mlademu rodu na pretek, čeprav so z neusmiljeno roko vrženi v ta naš hladno preračunani in grobo izmaščeni čas! Največ vneine in nepresiljenosti je baš v risbah, kjer pride neizčrpna fantazija otrok do veljave.

Hodiš od serije do serije, ki ti nazorno kaže razvoj in napredek učenk od najnižjega do najvišjega razreda in mnogokaj vzbudi v tebi respekt in občudovanje. Ne veš, ali bi pohvalil iznajdljivost in spretnost učenke ali njene učiteljice trud in delo, ki skromno zatajejo leži v vsem tem. Zlasti veliki napredek vidiš v risarskih izdelkih IV. in V. razreda. Nekatere risbe predstavljajo že kar napol umetniško doživljanje motivov, ki so užgali mlado fantazijo. Med njimi se predvsem odlikujejo slike učenke IV. razr. Ilce Bricele, ki ima za slikanje poseben dar. Medtem, ko drugi otroci v prvih šolskih letih narišejo obraze, kakor jim pač »ratajo«.

Še zaradi preprog v mestni zastavljalnici

Na popravek gosp. Medika, vodje Mestne zastavljalnice, v nedeljskem »Slovencu« z dne 24. junija 1934 navajamo izpovedbe prič, ki so bile v tej zamotani pravdi zaslišane in ki so pod prisego med drugim izpovedale sledeče:

1. Priča gđ. Kozarnik: ... Ko sem prišla dotičnega dne dopoldne v zastavljalnico, mi je neki gospod, očitno uslužbenec, rekel, da popoldne ne bodo ti predmeti na dražbi, ker je podaljšano. Nato se dražbe nisem udeležila ...

2. Priča gosp. Potokar: ... Oblak mi je rekel, da so preproge po Medikovem naročilu prenesli v skladišče, ker jih bo najbrže kupil Urbas ...

3. Priča gosp. Kramar: ... Potokar mi je rekel, da je Oblak njemu rekel na vprašanje, zakaj ne prinese preprog pokazati, da jih ne smejo pokazati, ker je Medik njemu tako naročil, da jih bo kupil Urbas ...

4. Priča g. Bajt: ... Par dni pred dražbo je v moji navzočnosti Urbas ogledoval preproge v skladišču. Ne vem, če je rekel, da jih bo kupil ...

5. Priča Žitnik: ... Jaz sem telefonično vprašal skladiščnika Oblaka, kaj je z zadevo, na kar mi je on odvrnil, da ne bo nič hudega, da se preproge niso pokazale, ker je stranka izjavila, da bo podaljšala in da je vse to zapisano v zastavljalnici v pripombah ...

Iz gornjih izpovedb pod zaprisege zaslišanih prič se lahko razvidi ves potek pri prodaji zadevnih preprog in je vsaka polemika ozir. popravljanje za javnost nepotrebn.

★
○ K posvetitvi nove cerkve sv. Cirila in Metoda pri Sv. Kristofu pridejo tudi belo oblečene deklice iz Ljubljane in bližnje okolice. Priglasijo naj se v svoji župniji, kjer se jim bo povedalo za skupno zbirališče in čas odhoda. Vodile jih bodo v to od vsake župnije določene rediteljice. Rediteljice naj ukrenemo tako, da bodo z deklicami že pred pol 8 pred cerkvijo pri Sv. Kristofu za sprejem prevz. g. škola. — Glede narodnih noš in posebnih skupin velja isto. Vsem udeležencem sploh pa priporočamo, da vzdržujejo red in se pokore rediteljem, da bo sprejem prevz. g. škola dostojen velike slovesnosti. Ker bo ves špalir udeležencev

položil ilica vanje že kar nekakšno individualno noto. Brez šale, prosim! In celo za perspektivo ima že dolgo smisel. Tako je nekoč perspektivistično narisala sestro razrednico do presentljive podobnosti. Morda nam v mladi lici dorašča slikarica-umetnica velikih kvalitiet, kdo ve!

Posebne učiteljice za risanje osnovna šola Lichtenurnovega zavoda nima. Vsaka razrednica poučuje med drugimi predmeti tudi risanje. Pač pa imajo posebno strok. učiteljico za ročno delo, č. sestro Rafaelo Herman, ki je upravičeno lahko ponosna na razstavljene izdelke svojih učenk. Od najpreprostejših prtičkov s stebelnimi ubodi, spodnjih jopic, živokov itd. učenk I. razr., do najfinjših vezenin z narodnimi vzorci je smotno razvrščeno po razstavni dvorani. Če bi se hotel ustaviti pri vsakem ročnem delu, bi potreboval za to pač nekaj ur časa. Pa si je treba ogledati še razstavo mešč. šole Lichtenh. zavoda, zato dalje!

Razstava risarskih izdelkov in ročnih del meščanske šole zasluži prav tako vso pozornost. Kako skrbno in pregledno je tu prikazana duševna in tvorna rast učenk! Najelegantnejša otroška prisrčnost v oblikovanju fantazije v prvem razstavnem oddelku se tu že stopnjeva umika učenosti in resnobi. V risbah so že spretno uporabljeni razni geometrijski liki, stilistika in simbolika že prihajata do izraza — deklice zorijo v sebi in iz sebe. Risane poučujeta na mešč. šoli sestre učiteljici Blažena Trtnik in Cita Slapšak. Da sta v svoji stroki izvrstni učni moči, najbolj nazorno dokazuje razstava sama.

Pred nekaterimi ročnimi deli v tem oddelku kar obstaneš in strmiš. Presenetljiva dovršenost, okus in izbranost motivov je v njih. Teh ročnih izdelkov kar ne bi mogel prisoditi mladim dekliškim rokam, če ne bi povsem zanesljivo vedel, da je to v resnici lastnorčno delo. Zlasti razni prtički in prti so lepi, da bi se z njimi ponasala najrazvijenejša gospodinja v svojem stanovanju. Pa vse to nič čudno ni, saj so deklice zaupane tako večim rokam, da si bolj veščih ne morejo zaleteti: to sta strokovni učiteljici za ročno delo č. sestre Bronislava Trdan in Zvezdana Slavič.

Obe šolski razstavi sta dosegli popoln uspeh. Pokazali in dokazali sta odlične pedagoške vrline in stalno rasti Lichtenh. zavoda navzgor.

ob sprejemu posnet na film, naj ne bo prerivanja in gnjece, ampak naj se špalir raztegne, da lahko vsi pridejo na platno. — Za prostor za konje, vozila in kolesa bo varno poskrbljeno. — Kdor dopoldne k posvetitvi ne bi utegnil, naj pride vsaj do pol 12 pred novo cerkev, da se uvrsti v sprejeto. V sprejeto bodo v posebni skupini belo oblečene deklice, klarice in Marijini vrtci.

○ Ljubljensko meščanstvo pozivam, da okraši na Vidov dan, dne 28. junija, svoje hiše z državnimi zastavami. Vidov dan praznujemo kot spomin na umrlih borcev za vero in domovino ter bo v tukajšnji stolnici slovesni rekviem ob 10 dopoldne. Svečani pravoslavni obred se vrši istega dne v kapeli vojašnice vojvode Mišiča ob 11 dopoldne. Vabim vse meščanstvo, da se udeleži službe božje. Obenem opozarjam, da morajo biti med slovesnim rekviemom v stolnici zaprta vsa obrtna in trgovinska podjetja. — Mestni načelnik in župan Ljubljani.

○ Člani Aerokluba in rezervni avijatik si se pozivajo, da se polnostevilno udeležijo pogreba pokojnega Janka Colnarja danes ob 18, Dravska c. 1 za Stadionom.

PRIMARIJ DR. KUNST DO PREKLICA NE ORDINIRA

○ Upokojenci in upokojenke! Pisarna pripravljene odbora za ustanovitev »Zdravstvene zadruge« za Ljubljano in okolico posluje od 9—12 dopoldne vsak dan, razen nedelj in praznikov v Delavski zbornici v Ljubljani, Miklošičeva c. 22 — glavni vhod — I. nadstropje, levo. Vsi upokojenki in upokojenke, ki želijo pristopiti k zadrugi, naj se čimprej prijavijo ter prinesejo seboj penzijske deklete, rojstne list otrok ali uradno izstavljene izvlečke rojstnih podatkov ter zadnji ček, odrezek o prejeti pokojnini. Čimprej naj se pa zglašijo vsi upokojenki in upokojenke, ki so že izpolnili pristopne izjave. Istočasno javljamo, da bo sestanek »Zdravstvene zadruge« v sredo, dne 27. junija ob 9 dopoldne v dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22, pritličje, na katerem se bo podrobneje razpravljalo o pravilih.

○ Nesreče in poškodbe. Pri balinanju v neki šišenski gostilni so se igralci oprli in nekdo je udaril a stolom po glavi 27letnega železniškega mojstra Karla Sedeja z Vodnikove c. 8 ter mu po-

vzročil resno poškodbo. — Pri kopanju na Savi se mladi ljudje radi med seboj gredo »rokoborci«. Pri taki »rokoborbi« je padel 15letni pekovski vajenec Karl Avguštinčič iz Gramozne jame tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. — 32letni finančni preglednik Josip Snoj z Rakeka je podil fante s črešnje. Eden teh fantov je pograbil nož in ga porinil Snoju v prsa ter mu povzročil resno poškodbo. — Na Kodeljevem je padel in si zlomil levo nogo 20letni delavec sin Edvard Robič. — V Polhovem gradu je voglaril pri nekem ženitovanju 43letni poljaki dninar Ivan Slana. Neki avat se je nani tako razjezil, da ga je sunil z nožem pod rebra. — Blizu Vrhnike je padla s kolesa in se potolkla po vsem telesu Ana Mesec, žena delavca mestne elektrarne, stanujoča v Ravniharjevi ulici 12. — Vsi ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski bolnišnici.

○ Pojasnjen vlom. Pred dnevi je bilo vlomljenje v pisarno Bonačeve delavnice. Neznani vlomilci

Mariborske vesti:

Vrtnarska šola

O vrtnarski šoli, ki naj bi se v Mariboru osnovala na posestvu nekdanje Džemonjeve vrtnarije, se je sivočasno mnogo razpravljalo v javnosti. Zadnje čase so pa glasovi povsem zamrli ter se je že zdelo, da je vse skukaj zaspalo. Za ustanovitev šole se potegujejo tudi mariborski vrtnarji sami, ki so spoznali, da jim šola ne bo prav nič konkurirala, pač pa jih bo oskrbela s strokovno šolanim osebjem, ki si ga morajo sedaj sami izučevati. Pri tem opozarjajo, da so pri nas skoro vsa zasebna in javna vrtnarska mesta, zlasti pri lastnikih velikih zasebnih parkov in vrtov, zasedena od tujece, ker ni bilo dovolj domačega strokovnega osebja. Vse to govori za ustanovitev take šole, ki bi našla na Džemonjevem posestvu dovolj primerno torišče. Da se pri bankski upravi tudi še najprej pečajo resno z mislijo ustanovitve take šole, je dejstvo. Obeta se celo, da se bo vprašanje v

□ Kako je sprejemala okolica Ljubljance. Ljubljanski izletniki ne bodo tako kmalu pozabila prisrčnega sprejema v Mariboru, še manj pa navdušenja, ki so ga bili deležni pri izletih na deželo. V St. Ilju jih je pričakovala ogromna množica ljudi s šolsko mladino, v Slovenskem domu pa se je vršil uradni sprejem, pri katerem jih je pozdravil s prisrčnimi besedami šentiljski gospod župnik Evald Vračko. — V St. Lenartu je bil ves trg v zastavah, prevladstvo s šolarji in godbo na celu je sprejelo avtoobus in vrstilo so se tudi tukaj navdušeni pozdravni govori. Ravnotako je bilo povsod drugod, kamor so privedli Ljubljance. Mariborska mestna občina jim je priredila v kazinski dvorani prigrizek, pri kateri se je zahvalil za izkazano gostoljubje vodja izleta in predsednik Društva Slovenskih goric fin. svetnik Spindler.

□ Matura na realni gimnaziji. Višji tečajni izpit se je vršil pod predsedstvom g. min. odposlanca Vrhovnika Frana, prosv. inšpektorja v Ljubljani od 14. do 24. junija. K izpitu se je prijavilo v realnogimnazijskem oddelku 36 pripravnikov in 11 pripravnice ter 3 privatni pripravniki (med temi 2 pripravnici), v realnem oddelku pa 30 pripravnikov. Po pisarnih izpitih je bilo odklonjenih 30, pri ustnih pa za dva meseca 13 (5 radi opisne geometrije), za eno leto pa 6. Brez ustege izpita (odličniki) so izdelali: Cvetko Ignac, Devetak Viktor, Golouh Rudolf, Sapač Franc, Reisman Vojmir, Jeričio Boris, Merz Alfred. Absolvirali so nadalje: Benedičič Franc, Blažiček Marjan, Budihna Karmela, Hegediš Jože, Inkret Franc, Gala Aleksander, Gerbac Miroslav, Gergorec Joško, Gomol Stanislav, Ivanuš Milan, Križan Engelbert, Lacič Otmar, Lobe Franc, Novak Franc, Podlessek Josip, Požar Danilo, Rogoš Ludvik, Romeš Franc, Stancar Avgust, Toš Stanko, Zarnik Radivoj, Zmuder Bogomir, Fabijan Amalija, Foissy Erna, Korošec Danica, Polžl Heria, s. Zorec Eleonora, Jorinec Roman, Sigur Anica in Temerl Krista. — Na realnem oddelku so maturirali: Celofiga Ivan, Jurca Hrvoj, Kunc Leopold, Kunej Franc, Medved Bogomir, Perme Milan, Prelesnik Alojz, Ribarič Vladimir, Sila Zdenek, Škapin Dragaš, Šneberger Viktor in Sumenjak Viljem. Med letošnjimi realnimi maturanti se je odlikovala posebno redovnica iz tukajšnjega samostana šolskih sester s. Eleonora Zorec, ki je lani napravila izpite do šestega razreda, letos pa je zopet položila izpite iz šestega, sedmega in osmega razreda ter še maturo.

□ Na zasebni dekliški meščanski šoli šolskih sester v Mariboru se je prijavilo za završni izpit 24 učenk. Izpit so vse prijavljene prestale in sicer 3 z odličnim, 17 s prav dobrim in 4 z dobrim uspehom.

□ Smrt ruskega emigranta. Na Tržaški cesti 53 je umrl Lipavac Vladimir, bivši kapitan ruske carske konjeniške garde. Zanimivo je, da je ruski kapitan rodom iz Gradjanina v Crngorici. — Umrl so nadalje 80 letna Jožeta Rafold, stanujoča na

so odnesli lep plen: blizu 10.000 Din gotovine. Policija je za vlomilci poizvedovala in res izsledila vlomilsko družbo, ki je vlom organizirala. Aretiranih je bilo več mladih ljudi, kakor smo že poročali. Končno je policija pridržala zaradi vlomov dva glavna krivca, nekega mladoletnega M. K., doma z Notranjkega in 23letnega Antona Pogačarja z Viča. Oba vlomilca sta bila oddana sodišču.

○ Obrtniško društvo v Ljubljani priredi v torek, dne 3. julija, podučno ekskurzijo članstva v tovarne Kranjske industrijske družbe Javornik in Jesenice-Sava. Prihaja za izlet se sprejemajo pri predsedniku društva g. Josip Rebeku in društveni pisarni, Beethovnova ul. št. 10, pritličje levo, izključno do 30. junija t. l.

○ Popravek. V »Ponedeljskem Slovencu« se je v poročilu o prihodu Amerikancev našemu poročevalcu vrnila pomota. Pri sprejemu na kolodvoru ni igrala žel. godba »Sloga«, nego delavska godba »Zaria«.

kratkem času ugodno rešilo. Glavna ovira je bila doslej v denarnem vprašanju, ker banovina ni imela dovolj sredstev za odkup posestva na razpolago. Rešitev se je sedaj našla na ta način, da bo banska uprava prodala svoje zemljišče v Melju. Tik Hutterjeve tkaninske tovarne se nahaja namreč večja banovinska posest, na kateri so sedaj njive. Za tovarnarja Hutterja prihaja to zemljišče kot nalašč v poštev, ker meji neposredno na njegov kompleks ter je še edino primerno za zadržavo z industrijskimi objekti, s katerimi namerava g. Hutter še izpopolniti svoje podjetje. V teku so sedaj pogajanja med bansko upravo in g. Hutterjem glede prodaje tega zemljišča. Sporazum glede nakupne cene je že skoro dosežen. Banska uprava bo za zemljišče dobila toliko, da bo lahko kupila Džemonjevo vrtnarijo. Ureditve vrtnarske šole v Mariboru je toraj vprašanje najbližje bodočnosti.

Betnavski cesti 39. in 27. letni tkalec Megla Franc iz Mejne ulice. Naj počiva v miru.

□ Kolo sreče. V nedeljo se je vršila dobrodelna toloboška Podmladka Rdečega križa. Glavni dobitki so bili to pot samo v gotovini, kar je privabilo izredno število iskalcev sreče. Prvi dobitek 3 jurje v gotovini je dobila zasebnica Pavla Babič, 1500 Din skladiščnik Ivan Kramer, 1000 Din učenec Anton Felin, 750 Din viničar Kurtis Karl itd. Med odmori so nastopili mali harmonikarji Podmladka Rdečega križa.

□ Znižani vizum. Zunanje ministrstvo je dovolilo posetnikom letošnjega Mariborskega tedna vizum po znižani ceni in sicer znaša taksa Din 20 v papirju.

□ Angazirana je pri tukajšnjem Narodnem gledališču igralka gospa Sava Severjeva, ki je sivočasno z uspehom gostovala v Mariboru.

□ Avto v plamenih. Na cesti od Male Nedelje proti Radgoni je zgorel tovorni avto, ki je vozil udeležence neke prireditve. Avto je po nesreči zavozil v lesen plot ter si pri tem na plankah predri bencinski tank. Iztekajoči bencin se je vnel na vročem motorju in v hipu je bilo zavito vozilo v plamene. Potniki so vsi srečno poskakali z gorečega avtomobila, ki je popolnoma zgorel do železnih delov.

□ Tragična smrt malčka na počitnicah. Delavski zakonski par Lenič, ki stanuje v Mariboru v Dajnki ulici 9, je poslal svojega 3 letnega sinčka Vinka na deželo k staremu očetu Jakobu Korenu v Račah. Včeraj pa je prispela v Maribor tragična vest, da so bile počitnice za malčka usodne ter so se končale s tragično smrtjo v gnojnici. Ko je stari oče Koren klepal opoldne koso na dvorišču graščine v Račah, se je malček igral v bližini. Speljala ga je naprej, prišel je do nezavarovane, kakega pol metra globoke gnojne jame, napolnjene z gnojnico. Fantek je omahnil in jama ter brez glasu utonil. Šele, ko so ga pogrešili, so ga po dolgem iskanju našli v gnojnici mrtvega.

□ Z bezga padel. Pri obiranju bezgovega cvetja se je ponesrečil 12 letni Ivan Sarman. Padel je z drevesa, pa je šla kosi na levi nogi na dvoje. Prepeljali so ga v bolnišnico.

□ Obojena dijaka. Včeraj se je vršila pred tukajšnjim velikim senatom razprava proti dvema dijakoma iz VI. razreda gimnazije, ki sta se nahajala v preiskovalnem zaporu radi komunistične propagande. Razprava je bila tajna, ker se je vršila proti dvema mladoletnikoma. Senat, kateremu je predsedoval vss. dr. Tombak, prisodniki pa so bili vss. Lenart, vss. Zemljčič, vss. dr. Kolnik in vss. Kolšek je obsodil vsakega na tri mesece zapore, pogojno na 2 leti. Državni pravdnik Sever se je proti pravdoreku pritožil. Oba dijaka sta bila takoj po razpravi izpuščena na svobodo.

□ »Hermese« enoletni trgovski tečaj Slovenškega trgovskega društva. Maribor. Zrinjskega trg, vpisuje dnevno. Zahtevajte prospekte!

Umrl je apostol

Kdo ga ni poznal v Mariboru patra Pavla — mariborskega apostola. Vsi so ga poznali, a njegovega dela niso vedeli ceniti. Šele, ko zadnje leto ni mogel več zapustiti samostanske celice, so začeli spoznavati, da je zavezala velika vrzel, da ne teče več vse v pravem tempu, da kolesa škripljejo in se voz ustavlja ... In vsi so vedeli: zato, ker ni patra Pavla, predsednika, tajnika, blaginika, organizatorja ...

Bilo je približno pred 12 leti, ko se je pričelo na ruševinah svetovne vojne porajati novo življenje v slovenskem katoliškem gibanju. Maribor, ki že sam po sebi leži na najbolj eksponirani točki slovenskega narodnega telesa, je bil po viharju svetovne vojne in še posebej vsled silnega germanške vala v narodnostnem, kulturnem in prosvetnem oziru v zgodnji poprevratni dobi še skoraj na ničli. A najtežji je bil brez dvoma položaj za katoliško gibanje. Tu je bilo treba v zapuščenem, od germanstva in od nemško-nacionalno ter izrazito protiverstno orientirane socialne demokracije zastrupljenem mariborskem okolju res popolnoma na novo orati ledino katoliškemu versko-prosvetnemu gibanju.

V tej najtežji rojstni dobi je prišel v Maribor pater Pavel in takoj povzel vse svoje sile ustvarjanju katoliških organizacij v Mariboru.

Zato, ker se iz tega malega primera zrcali velika vzgojiteljska sposobnost pokojnega patra Pavla. Na način, ki je otroku primeren, je vedel p. Pavel svojim fantičem pokazati veliko važnost in koristi prave vzgoje. To je umetnost, ki je vsakdo ne ume pravilno. Pater Pavel je to dobro razumel in leta, v katerih je on vodil in vzgojil otroke pri družtvih, so bila plodovita. Z gotovostjo lahko rečem, da se od tiste otroške generacije, ki

je bila pod Pavlovim vodstvom, tudi pozneje v življenju ni skoraj nihče izgubil.

To je bilo delo patra Pavla v njegovih prvih mariborskih letih. Uspehi pričajo, da je bilo blagoslovljeno. Pater Pavel je bil namreč izrazit mladinski apostol. Svoje velike sposobnosti je do konca izrabil. Bil je oče-vzgojitelj, ki se je znal mladim ljudem približati od prave strani. Pri začetnem delu je z neuklonljivo voljo vztrajal vse dolje, dokler niso poglani sadovi. Ko je to dosegel pri telovadni organizaciji, da jo je spravil v življenje in jo utrdil, je spoznal, da je odbran za še težje in važnejše apostolstvo. Stopil je med zapuščenim in vsem nevarnostim življenja popolnoma prepuščen obrtniško in delavsko mladino. In ni minulo mnogo časa, že je ustanovil za to mladino, ki je bila dolje absolutna domena nemurjev, socialistov in liberalcev, organizacijo »Katoliške mladine«. Poslej je bilo njegovo življenje povečano skrbni in težavni vzgoji te mladine v novoustanovljeni organizaciji. Metode in vzgojni način je bil popolnoma eličen don Bosku. Vedel je, da te zapuščen mladine ne more takoj popolnoma katoliško izoblikovati, ampak da je treba to vrstiti previdno, stopnjeoma, po tej mladini primernem načinu. Da je pater Pavel tu zadel popolnoma pravilno, to lahko spoznajo danes vsi. Koliko se izgubljenih mladev je dvignil in jih rešil in na kakšni stopinji stoji še danes Pavlova mladinska organizacija. Prav je imel pater Pavel, da ni popustil in klonil, ko je radi svojega vzgojnega načina in sploh radi novoustanovljene mladinske organizacije naletel na vsepolsno nerazumevanje. Popolnoma osamljen je bil sam pri težavnem delu, a je vztrajal. Res, skoraj nisem poznal in ne poznam človeka, ki bi imel tako mladostno življenje in vztrajnost, kakor jo je imel rajni pater Pavel. Bil je vselej borben in udaren duh, kakor kak 20letni mladeček. Ker je bil vedno med mladino, zato je ostal ves mlad, da je od svoje neizčrpne mladostne sile še drugim delil v obilni

meri. Toda preveč bi se razpisal, če bi hotel podati vse vtise, ki jih imamo od rajnega patra Pavla.

Naj samo še povem, kako je bilo, ko sem ga obiskal letos v mesecu marcu, ko ni mogel več zapustiti tih samostanske celice. V Mariboru smo takrat pripravljali veliko papeževo proslavo za 19. marec. Stopil sem k patru Pavlu, da mu razložim načrt za proslavo, da ga naprosim za sodelovanje njegove mladinske organizacije z godbo in da se pač malo pogovoriva o tem in onem. Sedel je pri mizi z rokami oprt za glavo — zamišljen. Pozdravil sem ga in nagovoril. Pogledal me je in novo življenje in veselje mu je zasijalo iz sicer izmučenega in potrtega obraza. Razgovorjala sva se skoraj dve uri. Vesel je bil in živahen, ko sva govorila o papeževi proslavi, vesel, ko sem mu povedal, da bo vsa proslava imela značaj mladinske manifestacije. Pozabil je pri tem na svojo bolezen. Spraveval me je o vseh podrobnostih v pripravah za proslavo, o gibanju katoliških akademikov v Ljubljani itd. A zrušen in potrj je bil njegov obraz, ko sva spregovorila o njegovi mladinski organizaciji. Rekel mi je doslovno tole: »Ni me strah smrti, a bridko mi je, ko vidim, da se voz ustavlja, ko vidim te mlade fante, ki dan za dnem prihajajo v moje celice po nasvete in pomoč. Bridko in težko mi je, ko vidim, da iz samostanske celice pač ne morem uspešno voditi svoje predrage mladine, ki je tako navezana name in na mojo pomoč ...« — Kolikor so mu dopuščale zadnje moči, je še v času svoje težke bolezni iz svoje celice vodil organizacije za mladino, može, KA itd., še vedno je bil predsednik, tajnik, blaginjak, organizator ...

In potem mi je govoril o svoji bolezni. Pa sem mu rekel, da je pred durni pomlad, da bo zopet lahko zapustil svojo celico, šel na zrak in sonce, ki mu bo zopet vilo preljubo zdravje. »Komaj čakam pomladi,« mi je dejal, »in verjem, da mi bo pomladno solnce vrnilo zdravje in zopet vilo moči ...« Te besede je izgovoril tako prepričevalno,

da sem v to veriel vkljub temu, da ga je takrat bolezen že popolnoma izčrpala in strla.

Pomlad je res prišla, a prinesla je mesto zdravlja — smrt ... Patra Pavla so že položili v grob. Maribor, ki tega velikega moža prej ni vedel prav ceniti, se je ob njegovi smrti vzdrnil. Sedaj vedo, da je zaenkrat pater Pavel nenadomestljiva izguba. Najtežje ga bo pogrešala njegova mladina, ki ji je bil oče-vzgojitelj, ki je bila popolnoma navezana nanj kot vodnika, ki jo je premočnokrat združevalo samo delo, vztrajnost in očetovstvo rajnega mladinskega apostola. Dal Bog, da bi ta globoka vrzel bila kmalu izpolnjena.

Pečat njegovega dela ne bo izbrisan, dokler bo v Mariboru v katoliških organizacijah živel rod, ki ga je zbral in izoblikoval pater Pavel. Ta rod mu bo postavil najlepši spomenik s tem, da bo gradil dalje na temeljih, ki jih je za ceno svojega življenja položil rajni apostol.

Mariborski apostol, odpočij se v slovenski zemlji in moli za slovensko mladino.

Zebot Ciril, Ljubljana.

Št. Vid nad Ljubljano

Za Ciril-Melodov sprevod. Pri nas se pridno pripravljamo, da pojdemo kot posebna skupina 7 zastavami in banderi iz Št. Vida v Ljubljano k posvetitvi nove župnijske cerkve sv. Cirila in Metoda pri Sv. Kristofu. V ta namen bo v nedeljo jutri že ob 5 prva ev. masa, da vsak lahko že doma skih in žensk v narodnih nošah. Precej nas bo moških in žensk v narodnih nošah. Zelo se bodo postavili fante na konjih. Okrasili bomo tudi vozove in kolesa. Točno ob pol 7 jutraj odhod iz Št. Vida z godbo na čelu.

Potrebe dolenjskih krajev

Na novomeški tujsko-prometni konferenci je bil po referatu g. Podbevška o propagandi na Dolenjskem sprejet tudi predlog, da se osnuje širše vseh večjih krajev na Dolenjskem krajevna po-verjenstva, obstoječa iz 3—5 članov, in krajevni odbori »Kraje«, obstoječi iz najmanj 20 članov, ki bodo v sfinalnih stikih s centralo v Ljubljani. Društvo »Kraje«, ki je že doslej vršilo brezplačno posle tujsko-prometne centrale za Dolenjsko v Ljubljani, nudi namreč po svojem dosedanjem delovanju v korist Dolenjski dovolj garancij, da bo uspešno sodelovalo pri ustvarjanju vseh potrebnih pogojev za razvoj tujskega prometa na Dolenjskem. Da se bo mogla organizacija »Kraje« izvesti na deželi, ho-znišana članarina na okoli 3 Din na leto, a tudi ta denar bo ostal večinoma krajevnim edincem.

Hkrati s tem sklepom so bili sprejeti še nekateri predlogi, ki se odpošljejo v obliki spomenice na pristojna mesta:

Predlog županov iz Krške doline:

»Zastopniki Krške doline od St. Jerneja do Krškega, t. j. iz občin St. Jernej, Kostanjevica, Sv. Križ in Leskovec zahtevajo, da se obnovi lansketo uvedena poštna ali zasebna avtobusna zveza St. Jernej—Kostanjevica—Križaj v Krško, kjer imajo vsi prebivalci toh občin svoje okrajno nabeležbo, davčno upravo, Združenje trgovcev, okrajni cestni odbor, meščansko šolo, katastrsko upravo, bolnišnico, gasilsko župo in končno najvažnejšo: svoj osebnostni in blagovni kolodvor. Ta zveza naj bi bila v smislu spoja z Novim mestom, kot se je obra-

tovala v začetku avtobusne proge od junija do jeseni.

Predlog zdravilišča Čateške toplice:

Prosimo merodajne oblasti, zlasti pošto in cestno upravo, da omogočijo s primernimi ukrepi, subvencijami ali slišenim zopetno uvedbo dnevno dvakratne avtobusne zveze med Samoborom, Zagrebom in Novim mestom vsaj poleti ob sobotah, nedeljah (in praznikih) in ponedeljkih. Nadalje apeliramo na pošto upravo, da se v najkrajšem času zgradi direktna telefonska zveza med Brezicami, Novim mestom in Samoborom, oz. Zagrebom, začasno pa naj se že zgrajene proge odprejo tudi za privatne interese. Konferenca poziva končno upravo vseh občin na Dolenjskem, da skrbijo v prvi vrsti za dobro ureditev občinskih poti in cest, ki so važne za promet tujcev in da v ta namen uporabljajo prvenstveno dohodek iz davčnin za tujske sobe.

Predlog zdravilišča Čateške toplice:

Izposluje naj se posetnikom tega kopališča, ki se muče v njem 14 dni, polovična vožnja po železnici, kakor so jo imeli do pred kratkim.

Predlog županstva Smihel-Stopiče:

Banovinska cesta II. reda, ki gre sedaj z drž. ceste Ormožnice preko Stopič do Dolja, naj se zveže zopet z drž. cesto na Vel. Cerovcu, ki je že itak v gradbenem načrtu in je velikega pomena za prebivalstvo Gorjancev. Cesta je tudi v velikem interesu turistov na Gorjanje.

Stari Jeseničani umirajo

Jesenice, 24. junija.

Zopet je zamahnila bela žena ter pokosila 70-letnega upokojenega tovarniškega mojstra g. Kristijana Vilmana, katerega so na kresno nedeljo ob veliki udeležbi pokopali na jeseniškem pokopališču, kamor je šel za svojo pred leti umrlo soprogo, svojo hčerko učiteljico in za sinom častnikom. — Nad 40 let je vrazil v tovarni težko in nadvse odgovorno službo topilniškega mojstra. Stotisoč ton jekla in železa je pretopil v martinovih pečeh, vedno vreden in ločen, tako da je bil priljubljen pri svojih podrejenih, kakor so ga visoko cenili njegovi predstojniki. Iz skromnih prihrankov si je že pred mnogimi leti zgradil tam okraj mosta lepo hišo, ki je videla mnogo lepih, a tudi težkih dni. Hčerka, učiteljica Minka, mu je umrla v najlepših letih, prav tako sin Franc. Strašen udarec zanj in rodbino pa je bil, ko so njegovega nadebnega sina Janka, poročnika, pripeljali na Jesenice mrtvega, padlega v bojih pri Podroscu. Edina uteha v tistih težkih dneh mu je bila cerkev in pa sočustvovanje Jesenic, ki so se takrat udeležile pogreba in je na grobu spregovoril pisatelj Fr. Ks. Meško besede, da, dokler bo stala na Koroskem še ena slovenska hiša, ne bo pozabljena ime Vilman. Pozneje mu je umrla tudi soproga in ostala mu je samo še Cilka, mešč. šolska učiteljica, gospa Gospodaričeva.

Počivaj v Bogu, blaga duša, preizkušena v trpljenju, in Bog, katerega si vsak dan obiskal v saviški cerkvi. Ti bodi večni plačnik! — Preostale naj tolaži Bog!

„Perion“ prašek za pranje je domač, boljši in cenejši

Šolske vesti

Na manjšinski osnovni šoli (z nemškimi učnimi jezikom ter poukom v slovenski in srbohrvaščini) bo vpisovanje učencev in učenk 2. in 3. julija od 11 do 12. Čoljova cesta 5, I. nadstropje, desno.

Državna narodna šola v St. Vidu nad Ljubljano priredi na Vidov dan in na praznik sv. Petra in Pavla v šolski risalni razstavo risb iz ročnih del. Razstava bo odprta na Vidov dan od 10 do 18, na praznik od 7 do 18. Vstop prost.

Razstava risarskih izdelkov učencev III. državne realne gimnazije v Ljubljani, Vegova ulica 4, bo odprta v sredo, 27. in v četrtek, 28. junija od 8 do 12 in od 15 do 18 v risalnici v I. nadstropju. Vstop je brezplačen.

Razstava risarskih izdelkov na I. drž. realni gimnaziji v Ljubljani (Vegova ulica 4) bo v sredo, 27. in četrtek, 28. junija v risalnici v II. nadstropju. Odprta bo oba dneva od 8—12 in od 15—18. Ravna teljstvo.

Osebnosti

— Diplomiran je bil na pravni fakulteti zagrebške univerze g. Oton Ambrož, novinar, dolgoletni dopisnik zagrebških »Novosti« in belgradskega »Vremena«.

— Na filozofski fakulteti v Ljubljani so bili diplomirani: Dolenc Alda, Strelec Zlata, Kiesel Karel, Struclski France. Čestitamo!

— Diplomski izpit za rudarskega inženjerja je napravil na ljubljanski univerzi s prav dobrim uspehom g. Vladimir Hribar iz Rožne doline. Čestitamo.

— Na državnem konservatoriju v Ljubljani je napravil absolutorijski izpit z odličnim uspehom in bil diplomiran gosp. Anton Dermota. Iskreno čestitamo!

— Napredovanje. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za gozdove in rudnike sta povisana: na rudarskem glavarstvu v Ljubljani za višjega rudarskega svetnika v 4. skupini 2 stopnje inž. Bogumil Cihelka, rudarski svetnik v peti skupini, na rudarski šoli v Celju ravnatelj inž. Kornelji Ferjančič v četrto skupino 2 stopnje.

Ostale vesti

— Filozofija in »filozofiranje«. V nedeljski številki »Slovenca« je zapisan v »Odgovoru g. Lajovcu« stavek, ki se po mnenju nekaterih resnih znanstvenikov napačno tolmači: »Mladina je filozofija do grla sita, sita vsega znanstvenega razmotrivanja v neznatnih rečeh«. Da ne bo dvomja, moramo poudariti, da tu ni misljena filozofija in vobče znanstveno delo, marveč ono brezplodno »filozofiranje« in razni domisleki, ki jih posamezniki v krčmi ali ob polni mizi dobe, a to potem nudijo brezposelni mladini kot evangelijskega filozofiranja se razumljivo od temne bodočnosti zaokupljeni ljudje. Nikakor pa nista tudi zadeta rečna, prava filozofija in znanost sploh.

— Mlekarska šola v Škofji Loki zaključil šol. leto 1933-34 slovesno na Vidov dan, dne 28. t. m. ob desetih dopoldne. Kmetovalci in prijatelji zaveda vljudno vabljeno.

— Dopisnice pišete, za dobite zastoj na ogled glasilo dobrodelnega društva »Varstvo«, list »Po božjem svetu«, kjer najdete pojasnila za romanje v Einsiedeln in v Mariji Lurki v Rajhenburg. prosta službena in vajenska mesta. kakor tudi vsa ostala pojasnila tihoča se dobrodelnosti in človekoljubnosti. Naslov: List »Po božjem svetu«, Ljubljana, Tyrševa c. 17.

— Križevci! Na Martuljku se snidemo v torek, dne 3. julija in ostanemo tam gori dva dni. Pri-dite vsi!

— Svetim in blaženim misijonske družbe sv. Vincencija Pavelskega in usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega. 33 pesmi za mešani zbor. Uredil Alojzij Mav, C. M., Belgrad, 1934. Cena 15 Din. Dobi se samo pri skladatelju Mavu (samoetan lazari-stov, Belgrad — Čukarica). Razen v naslovu omenenim redovom bo zbirka dobrodošla zlasti dobrodelnim društvom pri raznih akademijah. Pesmi so zložene v lahkem, melodioznem slogu in ne bodo nobenemu zboru delale težav. V zbirki so zastopani naslednji skladatelji: Mav (12 pesmi), Premrl (4), Hribar (4), Kimovec (3), Dolinar (2), Mihel-čič (2), M. Eleonora (1), Zdešar (1). Notni tisk je zelo razločen; nekatere tiskovne napake si lahko vsak sam popravi.

— Pri slabi prebavi, pomanjkanju krvi, bledici, shujšanju, obolenih žlezah, kožnih izpuščajih, tvorih urejuje naravna »Franz-Josef« grenčica izborna tako važno delo-vanje prebavi. Odlični zdravniki so se prepričali, da »Franz-Josef« vodo celo najnežnejši otroci lahko preneso.

— Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani pri-poroča našim moškim in mešanim zborom sledeče pesmi: Adamič K.: Slovenski akordi I. in II. zv. za moške in mešane zборе, Vsak zvezek 30 Din. — Aljaž I.: Mešani in moški zbori I—VIII, zv. po 10 dinarjev, IX. zvezek 16 Din. II. zvezek je razpo-dan. — Bajuk M.: Zbirka slovenskih narodnih pe-smi, IV. zv. za moške mešane in ženske zборе, 16 Din. — Bajuk M.: Zbirka slovenskih narodnih pe-smi, V. zvezek, za moške, mešane in ženske z-bore, 18 Din. — Bajuk M.: Narodne, za moške, mešane in ženske zборе, 22 Din. — Družović H., Lira. Srednješolska pesmarica za moški zbor, I—II zv., po 28 Din. — Grum A., IV. venček slovenskih narodnih pesmi za mešane, moške in ženske z-bore po 5 Din. — Grum A., V. venček slovenskih narodnih pesmi za mešane, moške in ženske z-bore, 16 Din. — Grum A., 30 slovenskih narodnih napit-nic in zdravic za mešani zbor, 30 Din. — Grum A., Tri podoknice za mešani zbor, 6 Din. — Hladnik J., Deseter moških zborov v narodnem tonu, 20 dinarjev. — Laharnar I., Pomladanski odmevi za mešane zборе, I. in II. zv., po 10 Din. — Laharnar I., Gorski odmevi za moške z-bore, I. in II. zv., po 10 Din. — Laharnar I., Planinke, za mešane z-bore, I. in II. zv., po 10 Din. — Prelovac Z., Al-bum slovenskih narodnih pesmi, za en glas s kla-virjem, 30 Din.

— Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladko-sečnosti izboljšuje naravna »Franz-Josef« gren-čica delovanje žlezca in črevesa in trajno pospeši prebavo.

Sport

Plavalni sport v Mariboru v nevarnosti

Kakor je splošno znano, da ima Maribor eno najlepših srednjeevropskih kopališč, tako je tudi splošno znano, da je Maribor glede plavalnega sporta na enem od zadnjih mest v Sloveniji. Na obnih zbiorih in sejah raznih sportskih inštan-cov ponovno padajo pikre besede na račun plavalnega sporta v Mariboru in je zato prav, če izve tudi širši javnost, kakaj se v Mariboru plavalni sport kljub vsestranskim naporom ne da dvigniti iz mrtve točke, da se navidez dani za to vsi po-goji.

Treninzi na Mariborskem otoku so združeni s precejšnjimi izdatki, dočim je drugje kak reden trening nemogoč brez ozira na to, da je po najno-vejšem sklepu mestne uprave v območju občine kopanje v Dravi sploh prepovedano.

Ker mora plavati, ki hoče doseči kake uspehe, trenirati skoraj vsak dan, a si treninga na otoku radi precejšnji izdatkov vsak dan ne bi mogel privoščiti, je občina dotedaj — ker je uvidela ko-risti, ki jih ima in jih še utegne imeti, če se pla-valni sport v Mariboru dvigne na primerno vi-šino — dala klubom, ki resno gojijo plavanje, posebne ugodnosti in sicer na ta način, da je pre-pustila klubom in sokolekim društvom par omari-brezplačno na razpolago; plavcem je bilo torej treba plačevati le enodinarsko vstopnino za vstop na otok.

Ker bi bilo v interesu prosperiranja kopa-lišča na otoku, da se vzgoji v Mariboru kader res dobrih plavcev, ki so v stanu pritegniti nase in s tem tudi na otok široko pozornost, so sportni klubi tudi letos zaprosili občino za primerne ugodnosti. Dasi je bilo pričakovati, da bo šla občina klubom, katerih delovanje je vezano tudi s propagando za otok, res na roko, je občina, odnosno so mestna podjetja izdala poseben pravilnik, ki onemogoča vsako resno delo za povzdigo plavalnega sporta. Da zvedo tudi ti, ki vedno zabavljajo čez ma-riborski plavalni sport in njega organizatorje, s kakimi težkočami se imajo mariborski plavalci bori-ti, navajamo par določb iz tega pravilnika:

Za kopalo sezono se izda na vsakih 6 izvršu-jočih članov-plavcev 40 brezplačnih delavniških nakaznic za omariče; ob prevzemu nakaznic mora klub položiti varščino v vrednosti izročenih na-kaznic.

Organizacije, katerim je bila priznana ta ugod-nost, morajo med drugim:

1. Predložiti upravi kopališča ob prevzemu na-kaznic seznam plavcev in ji pravočasno sporočiti vsako spremembo;
2. določiti načelnika plavalnega oddelka, ki mora vsaj enkrat tedensko osebno voditi vžbanje svojega oddelka;
3. javiti upravi kopališča aproti vsako vžban-je z navedbo števila vžbajočih plavcev;
4. vžbati redno ob primernem vremenu po programu, prijavljenem pri prevzemu nakaznic;
5. privediti tekmo za prvenstvo organizacije, katere se mora udeležiti najmanj deset plavcev-članov plavalnega oddelka;

Naznanila

Ljubljana

1. Nočno službo imajo lekarni: mr. Babovec, Knj-garova trg 13, mr. Usar, Sv. Petra cesta 78 in mr. Ho-dovar, Celovška cesta 44.

1. Občni zbor Študentske zadrage »Stadions«, r. z. o. z. v Ljubljani se bo vršil 3. junija 1934 ob 8 zvečer v sejni dvorani Vsežene posojilnice s sledenim dne-vnim redom: 1. Poročilo načelnika in nadzornstva, 2. Odo-britev računskih zaključkov za leto 1933 in 1934, 3. Volitve načelnika in nadzornstva, 4. Citanje revizijskega poročila, 5. Sklepnosti. — Ako ta občni zbor ne bi bil sklepen, se bo pol ure pozneje vršil na istem mestu in s istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo v smislu napravil sklep ob vsaki udeležbi.

Celje

»Poselska zveza v Celju je priredila v ne-deljo izlet v Rajhenburg, ki bo ostal vsem udele-ženkam v spominu. Da je izlet tako lepo izpadel, gre zahvala predvsem g. prof. Kovaciču, ki je imel v cerkvi in zunaj zelo lepe nagovore, in g. Debe-liaku, dalje vsem gospodom v Rajhenburgu, ki so tako lepo sprejeli naša dekleta in jih vodili k samo-stanu oo. tripietov. Iz Celja se je udeležilo izleta 36 deklet, tem se je pridružilo še 15 članic ljub-ljanske Poselske zveze. Ker se vse članice niso mogle udeležiti tega izleta, namerava prirediti Poselska zveza v najkrajšem času še krajši izlet v celjsko okolico.

»Na Savinji postaja živahno. Končno so le nastopili topli poletni dnevi. V nedeljo je že pri-pekala prava vročina, ki je zvalila mnogo Celjanov, da so se šli hladiti v Savinjo. Na Savinji je bilo v nedeljo živo kakor na kakem mravišču. Voda je imela v nedeljo proti večer 22 stopinj Celzija.

»Aretiran, ker je bil osumljen vloma. 26 letni mešarski pomočnik iz Jurklostra, S. Josip je bil osumljen, da je 25. maja t. l. v družbi Mihaela G. vlomil pri nekem trgovcu v Prevorju pri Korjem in da sta odnesla raznega manufakturnega in dru-gačnega blaga v vrednosti 8648 Din. S. je bil oddan v zapore celjskega okrožnega sodišča.

Ptuj

Uspehi na ptujski realni gimnaziji na koncu šolskega leta. Višji tečajni izpiti so se vršili na ptujski gimnaziji v času od 14. do 16. junija (pisnemi) in od 20. do 23. t. m. (ustni) pod predsed-stvom g. vsučilniškega profesorja dr. Antona Me-lika, kot ministrskega odposlanca. Od 22 učencev in 3 učenk, ki so pristopili k polaganju višjega tečajnega izpita, je s prav dobrim uspehom napra-vilo višji tečajni izpit 5 dijakov, z dobrim uspe-hom 9 dijakov in ena dijakinja. Do jesenskega roka je bilo zavrnenih 5 dijakov in ena dijakinja, 3 dijaki in 1 dijakinja so bili zavrneni za leto dni. Višji tečajni izpit so napravili: Andrej Karel, Be-nedič Marjan, Breznik Bogumil, Čuček Franc, Erjavec Franc, Habjanec Marija, Kalol Ciril, Ma-lovrih Vinko, Novak Franjo, Safar Franjo in Župc Jože. Nižji tečajni izpiti so se vršili ob prisotnosti istega ministrskega odposlanca. Od 43 učencev in učenk je bilo oproščenih polaganja izpitov 7 učen-cev in učenk in sicer 3 od njih z odličnim uspehom. Od drugih izpita oproščenih in ostalih učencev je napravilo nižji tečajni izpit s prav dobrim uspe-hom 5 učencev in 8 učenk, z dobrim uspehom 6 učencev in 7 učenk. Do jesenskega roka zavr-njenih je 8 učencev in 5 učenk. Na leto dni je bil zavrnen samo 1 učenec.

6. sodelovati z najmanj tremi člani pri vseh plavalnih tekmah v Mariboru (razen pri klubskih), za katere so njihovi člani kvalificirani;

7. skrbeti, da se vsi člani organizacije drže točno predpisov kopališnega reda in vseh odredb uprave kopališča, zlasti pa v pogledu nošenja pred-pisanih kopalnih hlač;

8. predlagati upravi kopališča pravočasno vse v pravilniku predpisane ali sicer od nje zahtevane prijave in podatke;

9. skrbeti, da se vsakega vžbanja udeleže najmanj trije plavalci, vselej pa vsi oni, ki uporab-ljajo dotičnega dne brezplačno omario.

Spričo takih pogojev, ki so jih mogli sestaviti le ljudje, ki plavalni sport prav malo poznajo, mariborskim klubom pač ne preostaja drugega kakor razpustiti svoje plavalne sekcije. Če bo s tem ustrezno mestni občini in interesom kopa-lišča, je seveda drugo vprašanje. — I — o.

Ljubljenska atletika lepo napreduje. V soboto in nedeljo se je vršil izbirni miting lahkoatletov Ilirije in Primorja, ki bodo nastopili v soboto proti reprezentanci Belgrada. Toda tudi ob tej priliki se je ugotovilo izredno razveseljujo napredek v naši lahki atletiki in to kljub temu, da je bil miting internega značaja, katerega so se udeležili le naj-ogbi prijatelji te sportne panoge. In kljub temu so bili doseženi taki rezultati, da mora vsak objek-tiven opazovalec priznati, da ima naša lahka atlet-ika lepo bodočnost. Kovacič je prvi Slovenec, ki je razbil za 100 m manj kot 11 sekund in drugi Jugoslovani, ki je pretekel omenjeno progo v 10,9 sek. S tem rezultatom je Kovacič (Pr.) izenačil jugoslovanski rekord. — Jeglič (Il.) pa je postavil z metom krogla z znakmo 13,05 m nov slovenski rekord. Tudi v ostalih disciplinah so postavili naši prvaki kakor Krevs, Bručan, Starman, Stepisnik, Dobovšek, Žgur, Zorja in drugi zelo lepe rezul-tate in to kljub silni vročini. Nasim fantom mo-ramo samo čestitati; obanem pa jim priporočamo, da tudi v bodoče trenirajo po določenem načrtu.

»Člani SK Jugoslavije v Celju so priredili v nedeljo lep izlet v prosto naravo. Odšli so jutrai na Sv. Kunigundo in se po celodnevem bivanju v prosti naravi vrnili zvečer okrepčani in zado-voljni zopet domov.

ASK Primorje (lahko-atletika sekcija). Drevi ob 31 (9) v tajništvo v nebotičniku naša seja odbora lahko-atletike sekcije, obvezna za vse odbornike. Da je naj se seje zanesljivo udeležijo se naslednji člani: Inž. Raltič, Kovacič Alfonz, Zorja Aleks in Frie, Per-par, Serke, Šlamič in Štursa, Val in sigurno.

Obezven trening za vse atlete, ki gredo v Belgrad in Bukarešto, je danes in v četrtek ob 18 (6). Noben atlet ne sme manjkati!

»Olimpijski sport«. Išla je tretja številka »Olim-pijskega sporta«, ki spada med naše najbolje strokovne liste. Omenjena številka je izšla v povsemem obsegu, na 36 straneh, katere določa 15 zelo dobrih slik. Med članki bi bilo opozoriti na tehnični članek o sko-kih in zanimiv članek znanega sportnega zdravnika z. dr. Dolničarja o škodljivosti nikotina. Dalje je pre-gledna tablica najboljših petorice naših lahkoatletov, Balkanskim izrazem je namenjen poseben članek, dalje prinaša list poročilo o dvajsetletnici »Marathona«, po-robilo o državnem prvenstvu moštev in vse ostale za-nimivosti iz našega domačega in zunanega sporta.

Fablio. Pisec dopisa »Akademski sportni klub« naj se izvoli javiti v uradništvo našega lista danes med 18 in 19.

Za svetovne ženske tekme, ki se vršijo letos od 9. do 11. avgusta v Londonu, se je prijaviti naj-kažejejo do 30. t. m. Letošnjih tekem se udeleži-ti tudi Palestina s svojo zensko lahkoatletsko ekipo.

Italijanski lahkoatleti so v Bologni premagali Poljake v razmerju 69:51 točk.

Češkoslovaški atleti so v formi. Douda je vrgel o priški mitinga v Breslavi kroglo 15,49 m daleč, disk pa 45,12 m. Njegov rojak Kozja je zma-gal v teku na 5 km s časom 15: 45. Tega mitinga se je udeležil tudi dr. Peltzer, ki je podlegel na 1500 m atletu Schomburgu, ki je razbil za omenie-no progo 3: 49,5. Poljakinja Weiszova je zmagala v metu diska, katerega je zalučala 39,68 m.

Nov francoski rekord v krogli je dosegel atlet Duhour z metom 15,59 m.

Romanje na Trsat in izlet na morje

Težka je bila pri marsikomu odločitev, da živjuje 160 Din v današnjih težkih časih za svoj odih na morju; toda kakor hitro je nakazal denar, je občutil, da je prav storil.

Kar so mnogi že storili, storis Ti lahko samo še danes.

Nakazi hkrati s prijavo denar in že v naprej se boš veselil odhoda. Prijave na Fr. Debeljak, Škofja Loka.

Na evidenca!

Koledar

Torek, 26. junija: Janez in Pavel, mučenca; Virgilij.

Trbovlje

Odškodnino vpoklicanim na orožne vaje iz-plačuje začasno zopet občina. Po novem voj. za-konu je dolžno podjetje povrniti škodo, ki jo imajo delavci vsled poklica na orožne vaje. Kljub raz-nim intervencijam se rudnik tega bremena brani — tudi ni majhno — še lažje pa je prestati delav-skim družinam ob sedanjih krizi. Zato izplačuje začasno občina te odškodnine, katera upa dobiti od podjetja povrnjene, ker se nadeja, da se bo spor rešil v njen prid.

Zajci delajo škodo. Posetniki se pritožujejo, da jim bodo zajci uničili ozir. odjedli ves fižol, kolj-ko ga je še po toči ostalo. Lovci se pa branijo plačevati odškodnino, češ, da itak plačujejo občini visoko najemnino za lov. Če bo spor trajal dalje, bodo kmetje najbrž segli zopet po samopomoči, kakor lani, ko je bilo nebroj zajcev zastrupljenih. Sredstvo, s katerim zatirajo sadne škodljivce, je namreč smrtonosno tudi za zajce.

Jesenice

Na praznik sv. Petra in Pavla, ko je velik se-manjdan na Savi, se spomineti tudi največjih si-romakov, t. j. onih, ki so navezani na javno pomoč in blaga srca. Jeseniška Vincencijeva in Elizabetna konferenca bosta priredili cvetlični dan v prid jese-niskim siromakom. Prav vsak bo lahko utrpel di-nar ali tudi več in Bog bo siromake poplačal vaše usmiljenje. Zato, prosimo, ne odklanjajte ponudnih šopkov.

Slovenska Krajina

Posebna skupina panonskih Slovencev, med katerimi sta največ delovala za katoliško vero sv. brata Ciril in Metod, pride v Ljubljano v svoji eli-koviti narodni noši k posvetitvi prve slovenske župnijske cerkve njima v čast. S to skupino pride razen vernikov iz Slovenske krajine tudi lepo šte-riko štajencev, nekateri že v soboto zvečer, da se udeleže tudi kresovanja pri novi cerkvi in prenosa sv. relikvij.

Staviski vsepovsod Korupcijski škandal v madjarskem ministrstvu

V Budimpešti je v teku senzacionalen proces proti bivšemu državnemu tajniku Drehru radi dolge vrste poneverb v socialnem ministrstvu.

Treba je takoj ugotoviti, da je razprava pokazala, da je g. Drehr nedolžen; pač pa je vrgla senco na dolgo vrsto visokih madjarskih osebnosti in na poslovanje madjarskih oblastev sploh. Drehr je postal žrtev grde gonje, ki so jo uprizorili proti njemu njegovi lastni tovariši iz sovražstva in koristolovstva. Med razpravo so se pokazali v žarki luči kupi blata, ki ga je bilo polno socialno ministrstvo. To ministrstvo so nedavno likvidirali.

Vprav strašne obtožbe so se dvignile na račun Drehrvega tovariša državnega tajnika Hanka. Ta je bil glavna priča proti Drehru; on je sam sestavil obtožbo proti njemu. Medtem ga je zadela smrt, še preden je prišlo do obravnave. Tudi proti njemu so uvedli disciplinarne preiskave. Še ko je bil živ, so prišle na dan grde poneverbe, ki jih je izvršil. Radi tega je bil odpuščen.

Pri tej obravnavi je nastopilo mnogo višjih ministrskih uradnikov, ki so odkrili te čudne reči. V ministrstvu socialne politike so ponarejevali listine kar na debelo. Poneverili so na stotine priznanje za izplačane vsote, ki v resnici niso bile nikdar izplačane in ki so se glasile na imena oseb, ki sploh ne živijo. Glavni kolovodja je bil državni tajnik Hanko. Ta je vsako nedeljo poklical k sebi strojepisko in ji narekoval zapisnike o rešah in uradnih postopkih, ki se sploh niso izvršili. Nato je predložil zapisnike uradnikom v ministrstvu. Iz strahu za svojo službo so ti mirno podpisovali ponarejene listine. Posebno mnogo prevar so izvršili v gospodarstvu z invalidskim fondom. V resnici so izplačali samo majhno vsoto. Tem vsotam so pozneje dodali eno ali več ničel, da se je znesek povečal.

Vlada je postavila Hanku posebnega detektiva, ki ga je nadziral, in ta je zalotil Hanko tudi, ko je na uradnih listinah ponaredil podpis ministra Vassa. Hanko je pozneje podkupoval razne priče, da bi pričale njemu v korist. Ponudil jim je ogromno vsoto.

Vsa madjarska javnost se upravičeno zgraža nad razmerami, ki so bile v socialnem ministrstvu več let. Javnost se čudi, kako je mogla madjarska vlada dopustiti, da se organizira proti Drehru tako grda gonja in da je bilo treba čakati tri leta, preden je prišel Drehr pred redno sodišče. Nastal je povsem nov položaj še posebno radi tega, ker je preiskava pokazala, da ni bil grof Bethlen organ-

zator te gonje, kakor so prvotno domnevali pač radi tega, ker je bil Bethlen osebno sprt z Drehrrom. Nasprotno, bivši ministrski predsednik Bethlen se je za Drehra zavzel. Čudne reči so prišle na dan med obravnavo. Tako je minister Vass prejel velike denarne podpore od židovskega bankirja Simona Krausa; ta denar je uporabljal v politične namene, v prvi vrsti za volivno borbo. Ze izpoved Stefana Bethlena pomeni senzacijo prve vrste. Bethlen je bil zaslišan pri zaprtih vratih. On naj bi bil pojasnil, kam so izginile nekatere vsote, katerih ena je znašala 75.000 pengov. Drehr je bil obtožen, da je ta denar vtaknil v svoj žep. Bethlen se je odločno zavzel za Drehra in izjavil, da ne more v interesu madjarskega naroda in države natanko povedati, za kaj je bil porabljen ta denar. Gotovo je le, da ni Drehr porabil tega zneska zase. Ta denar je šel v državne namene, o katerih pa po Bethlenovem mnenju ni mogoče govoriti, ker bi sicer madjarska revizionistična gonja silno trpela. Trpela bi tudi madjarska zunanja politika. O tem je Bethlen govoril kakih deset minut. Vse navzočne je tako gani, da je državni tajnik Drehr pričel jokati in da so se tudi predsedniku senata Töröku vlije solze.

Madjarska, ki kaj rada rovavi proti svojim sosedom in kaže na korupcijo drugod, mora zdaj sama očistiti domače blato.

Poročali smo, da baje Dollfuss namerava odstopiti in prepustiti svoje mesto dr. Rintellenu, ki ga kaže naša slika.

Francoski zunanji minister Barthou je prispel v Belgrad iz Bukarešte. Vidimo ga v družbi zunanjega ministra Titulesca (levo) in ministrskega predsednika Tatarcesca (desno).

V argentinskem kopališču

V galopu vam zajezdijo v vodo po nosovih kopajočih se žena in otrok — Sveža ali gnila riba - vseeno

Vse popoldne sem našel samo enega mornarja pomorske prefektуре. Zapletel sem se z njim v razgovor, da bi kaj poizvedel o razmerah ob obali velike reke.

»Premalo nas je, vlada preveč štedi,« to je bila rdeča nit, ki se je pletla skozi vse pripovedovanje. Ob nedeljah je navadno tako zaposlen, da ni k kosilu ne more. Kadar nadzira en del obrežja, pri najboljši volji ne more vedeti, kaj se dogaja deset kvadratov daleč od njega. Na vodni gladini je nadzorstvo še težje. Dva ali trije čolni na vesla, to je vse za ogromno razdaljo kakih 18 km od Nuneza do San Fernando. Njih moštvo ima nalogo, da pazi, da kopalec ne zabredejo predaleč v neizmerno reko, ki je tu do 40 km široka, ter da jih opozorijo ob solnčnem zatonu, da je prišla ura, ko se užitek kopanja spremeni v smrtno nevarnost. S tem še njih delo ni končano. So kopalec, ki jih kopanje ob nočni uri posebno privlači, zlasti, kadar je mesečina. Te kopalec je treba razgnati, tako, da kazalec večkrat prekorači deseto ali enajsto uro, ko tak pomorski zapusti svoje mesto. »Ko bi pomorska prefektura vsaj razpolagala z motornimi čolni (ki jih ima v Tigre na stotine zasebnikov), ki bi se lahko v vodi gibali s potrebno brzino, bi se rešilo mnogo človeških življenj,« mi je razlagal pomorščak, zagorel Korentinec.

Po vsem obrežju mrgoli tako zvanih »recreos«, po večini zelo nehygieničnih in umazanih majhnih gostiln in restavracij. Ko sem zahteval pečene ribe, mi je zasmrdela, da me je kar ščegetalo pod nosom. Kakor da se ni nič zgodilo, so na moj protest »dnesli gnilo ribo in mi postregli z drugo, ki je bila sveža in okusna.

Muh, tudi onih debelih konjskih, ki se posebno rade držijo rek, je na milijone po teh okrepčevalnicah. Proti nebu se vzdiguje oblaki prahu, kajti »peccatur extra et infra muros«, kakor bi rekel Latinec, pleše se po teh »okrepčevalnicah« znotraj in zunaj. Pridružujejo se še igre na prostem, posebno football; vsak trenutek te taka žoga lahko oplazi po glavi, za kar se ti igralci še rogajo.

12 ljudi se je zastrupilo

O pokvarjenih hranilih in drugih nerednostih po teh »okrepčevalnicah« bi se dala napisati cela knjiga, omenim pa naj samo še, da se je febru-

arja letos v eni sami taki »okrepčevalnici« v Vicente Lopez zastrupilo 15 ljudi zaradi pokvarjene hrane ter da so jim zdravniki v bolnišnici Vicente Lopez komaj rešili življenje.

V teh »okrepčevalnicah« le prepogostokrat primanjkuje pitne vode, da je izletnik prisiljen piti vino, pivo ali pokalice.

Na stotine jih na severnem obrežju posoja koline proti najemnin 1—2 pesos na uro.

Kakšne oslarije uganjajo najemniki s temi kolinji, ne kaže skoro popisovati. Njih produkcije so prav tako nevarne kot zopne. V galopu vam zajezdijo v vodo, tako rekoč po nosovih kopajočih se mož, žena in otrok, ne meneč se, kam da udarjajo konjska kopita.

V svojem neizmernem pohlepu po zaslužku se takšne »okrepčevalnice« niti ne pobrigajo za eno najprimitivnejših zahtev, za stranišča. Za stranišče služi iz desk in pločevine slabo zbita kajžica, največkrat brez vrat, rojšeče umazanih muh in skladišče zavratnih plinov, ker seveda ni po obrežju nobene kanalizacije. In teh prostorov se morajo posluževati moški, ženske in otroci!

(Dallibor — Naše duh. življenje, Buenos Aires)

Zdaj že uvajajo telefonske aparate, na katere lahko govoriš le, ako prej vržeš vanje novce. Tudi na ljubljanski glavni pošti je že tak aparat.

Prizor s pogreba bivšega notranjega ministra Pierackega, ki je bil umorjen v Varšavi. Radi pisanja češkoslovaškega lista »Pravo Lidu«, ki je trdilo, da je bil Pieracki odgovoren za kazensko ekspedicijo med Ukrajinci, je prišlo med Poljsko in Češkoslovaško do neprijetne napetosti. Poljake je razburilo dejstvo, da je »Centropres«, ki jo smatrajo za poloficijozno agencijo, ponatisnila članek v socialističnem listu »Pravo Lidu«. V češkoslovaški vladi so tudi trije ministri, katerih glasilo je »Pravo Lidu«.

Ubožno spričevalo nemškega protestantizma

Izredni občni zbor protestantskih duhovnikov in vernikov hesenske dežele je naprosil lanskega semptembra svojo najvišjo avtoriteto, bogoslovno fakulteto erlangenske univerze za uradno pojasnilo, ali odgovarja preganjanje pokristjanjenih Židov in napol Židov Kristusovim naukom? Fakulteta je zdaj »soglasno sprejela in odobrila« odgovor, ki sta ga sestavila prof. Althausen in Ehler. Oba znansvenika ugotavljata, da je prišel sicer Kristus odrešiti vse človeštvo, včevši Žide; a to ne pomeni, da je krščanstvo odpravilo vse obstoječe biološke in socialne razlike. Tudi vprašanje o pravici oseb izvenarijskega pokolenja do dušnega pastirstva je podrejeno važnejšemu načelnemu vprašanju, ali so židovski protestanti pravi Nemci ali pa samo na Nemškem bivajoči tuji (Gastvolk). Protestantka cerkev ne more sklepati o židovskih državljskih pravicah, temveč prepušča odločitev državni oblasti, ki izraža voljo nemškega ljudstva. Če pa snatra sedanje nemško ljudstvo Žide za tuje, mora priznati cerkev državi pravico, da odstrani pastore mešane krvi. Nemčija hrepeni po preporodu. Cerkev, ki hoče biti »ljudska« (völkisch), ne sme trpeti nearijskih duhovnikov, ker bi si s tem naprtla »težkoče in nepravilnosti«. Zato mora cerkev sama zahtevati odstranitev pastorej z židovskimi predniki. Evangeljski kristjani ne ugovarjajo sicer prestopu izvenarijskih osebnosti v protestantsko veroizpoved, toda ne marajo jim in ne smejo jim prepustiti vodilnih mest. — Ta erlangenska okrožnica daje dokaz žalostne zaslužjenosti protestantske bogoslovne vede v Hitlerjevi Nemčiji.

Z britvijo ga je umoril

Iz Madrida poročajo, da se je v Valenciji izvršil strašen umor. Zvečer je stopil v gostilno neki znan advokat iz Madrida in šel z naglimi koraki proti nekemu gostu. Potegnil je britev in mu z njo zarezal strašno rano na vratu. Nato je sam šel na policijo in se javil. Doslej še niso mogli natančno ugotoviti, kaj je dovedlo advokata do tega strašnega zločina. Zdi se, da je vmes ljubezenska zadeva.

Na dopustu

»Preseneča me, da vi, gospod doktor, pijete toliko vina, ko ste vendar predsednik brezalkoholne zveze...«

»Povsem točno, toda trenutno sem na dopustu.«

Rad suše ni vode, da bi z njo gasili

Ze več mesecev je na Angleškem silna suša, ki je prinesla veliko pomanjkanje vode. Ljudje zajemajo vodo kar iz rek, kjer se te še niso posušile.

V bližini Aldershot je nastal v petek velikanski požar, ki je zajel 45 km² gozda. Takoj je bilo alarmirano vojaštvo; okoli tisoč vojakov je hitelo na pomoč. Gašenje je vodilo letalo, ki je letalo nad gozdom. Tega požara še niso omejili, ko je izbruhnil ogenj nekaj kilometrov daleč. Tja so morali poslati 300 vojakov, da bi gasili.

4000 kokoši in 10.000 jajec zgorelo

Suša je povzročila še drug požar. V mestu Clacton-of-Sea v pokrajini Essex je nastal ogenj na veliki kmetiji. Ker ni bilo vode za gašenje, je ogenj popolnoma dovršil svoje delo. Zgorelo je 4000 kokoši in 10.000 jajec. Gasilci so morali skopati v izsušenem ribniku globoke jame, da je v nje odtekla voda, s katero so hoteli zavarovati pred ognjem vsaj glavno stavbo.

Zakonska moža

»Moja žena prične že zmerjati radi vsake malenkosti.«
»Kakšna sreča! Moja žena dela to brez vsakega povoda!«

★

Iz knjige sodobnosti

Prej so vprašali: »Kateri krojač vam dela obleke?« — Zdaj vprašujemo: »Kateri krojač vam obrača?«

★

Nogomet

»Povejte mi, ali je vaše društvo že zabilo kak gol?«
»Ne vem; sicer sem pa pri organizaciji šele dve leti.«

Novo zemljo odkrivajo

Slika nam kaže Nemca Drexela, višjega železniškega uradnika, ki se je udeležil nemške ekspedicije na Himalajo. Med potjo ga je napadla pljučnica in po kratki boleznici je umrl v taborišču II na Nanga Parbatu.

Daleč od političnih borb, ki razvnamajo strasti in prinašajo množicam senzacije, vršijo podjetni ljudje na tihem koristno delo za človeštvo. Poleg drugih ekspedicij naj omenimo ekspedicijo Murray, ki preiskuje otoke v velikanskem zalivu med Indijo, Arabijo in Afriko. Ekspedicija se že vrača in je prispela v mesto Aden. Prav miče so njene ugotovitve glede otočja Maldivov, ki se vzpenja iz tega morja. Splošno so domnevali, da je to ena sama velikanska gorska veriga, ki se razteza v razdalji 1000 km čez vse otočje. V resnici pa je ekspedicija dognala, da je v višini 2000 metrov krasna planota. Za to planoto doslej sploh niso vedeli. Ekspedicija je preiskala tudi morske rastline ob obali in odkrila povsem nove vrste.

KULTURNI OBZORNIK

Iz hrvatske kulture

Sto let hrvatske književnosti

Prejeli smo: Moderni hrvatski pripovedjači. Uredio: Dr. Ljubomir Maraković. Zbirka: Sto godina hrvatske književnosti. Izdala »Minerva«, Zagreb, 1934.

Zagrebska založnica »Minerva« je že z izdajami nekaterih vidnejših hrvatskih književnikov (Venceslav Novak, A. Senoa, S. Kranjčević, M. Krleža itd.) dokumentirala svoje razumevanje za domačo književnost, kar je zlasti v najbohotnejšem času prevodov iz tujih literatur tem bolj vredno poudarka. Z izdajami velike hrvatske antologije, ki bo obsegala književna dela 100 let (1830—1930), pa bo stopila »Minerva« na prvo vrsto onih hrvatskih založb, ki niso le denarno-književni zavodi, marveč pred vsem kulturna ognjišča. V nacrta ima »Minerva« šest knjig, ki naj bi obsegale v glavnem ves izbor karakteristične hrvatske književne produkcije za ilirskega pokreta, pripovednike do Senojeve smrti, pripovednike od Senoe do moderne, od moderne do danes, in sicer pripovedno prozo, liriko, esej in kritiko. Doslej je izšla »Antologija novije hrvatske lirike« in pravkar Marakovićev »Moderni hrvatski pripovedjači«.

Pokazati stoletno delo vseh kulturnih delavcev kakega naroda, je že zaradi razvojne črte narodne kulture zanimivo; tem bolj pa je pomembno za sedanji rod, ki se je zaradi preokreta iz duhovne v telesno kulturo povsakdanjil, poznanjil, da spozna plemenite vzore preteklih pokolenj, njihove napore, borbe in poraze. Hrvatje, kot je znano, so doslej odprli v jugoslavenski akademiji že tretjo retrospektivno razstavo slik (prav tako z geslom: Sto let hrvatske likovne umetnosti), zdaj je začela knjiga, nedvomno pa bodo tem pametnim korakom sledile tudi druge veje umetnosti (gledališče, glasba). Ne bilo bi napačno, ko bi tudi Slovenci na kaj podobnega mislili. Sodobni ljudje namreč niso pro-mikili s toliko poglobljenostjo v kulturne napore in stvaritve preteklih generacij kakor nekdanja mladina, ki je zajemala od tu lepote in poguma za velika dejanja; zato naj bi ti ljudje, ki zaradi brzine časa niso imeli prilike zajemati iz dna, vsaj v prezezu pregledali duha in cilje velikih Slovencev, da bi vsaj kapljica tega duha kanila vanje. To stran takih zgoščenih knjižnih izdaj so brez dvoma imeli tudi Hrvati v mislih.

Knjigo je uredil znanj katoliški kritik in esecist, ki uživa v vseh krogih priznanje, dr. Lj. Maraković. Njemu, ki je pred nekaj leti izdal izbor kritik in esejev v »Novih pripovedjačih«, to delo ni delalo dežav. Izbral je 16 hrvatskih pripovednikov, ki so gradili hrvatsko knjižno kulturo od 1900—1930, in sicer tako, da je sleherni pisatelj zastopan (tudi romanopisec) le s kratkim, zaključnim delcem. Reči moramo, da je Maraković izbral ona dela, ki kljub kratkosti označujejo vsega avtorja. Na tem principu smo dobili z »Modernimi hrvatskimi pripovedjači« antologijo najlepših hrvatskih novel, ki ne izražajo zgolj vseh struj (realizem, arizem, simbolizem, ekspresionizem itd.), katere so prišlele iz zapadne Evrope in vseh časovnih problemov, marveč tudi vse duhovne posebnosti posameznih hrvatskih krajin (Liko riše Budak, Hercegovino Nametk, dalmatinsko Zagoro Simunović, hrvatsko Zagorje Krleža, Medimurje Viličević itd., a Bosne v zrcalu sodobne novelistike ni ker Ivo Andrić ni dal svojih del v izbor, kakor izjavlja Maraković).

Maraković je napisal knjigi obširen uvod, kjer označuje bistvo točasnega romana vobče, zlasti pa hrvatskega, razliko med klasično in moderno hrvatsko novelo, posamezne struje v okviru 1900 do 1930 in posamezne večje osebnosti, ki so dale hrvatski knjigi resničen obraz časa, kraja in naroda. Uvod razodeva v celoti široko razgledanega in hkrati poglobljenega književnega zgodovinarja, izbor sam pa izvrstnega poznavalca hrvatske novejšje književnosti. V celoti so zastopana sledeča imena: Matuš, Velikanović, Livadić, Simunović, Ivana Brlić-Mazuranić, Ogrizović, Nazor, Ivakić, Nehajev, Budak, Viličević, Kolar, Krleža, Donadini, Cesarec in Nametk. Morebiti bi se dalo to ali oni delo zamienjati z boljšim. Toda tu je morala biti na 200 straneh zbrana vsa moderna hrvatska pripovedna književnost, zato je urednik izbral le krajše proizvode. Kljub temu je ta izbor popolna reprezentacija moči posameznih avtorjev kakor celotnega pomembnejšega hrvatske književnega dela v času od 1900—1930. Knjiga se naroča: »Minerva«, nakladna knjižara, Zagreb, Gunduličeva ulica 7. L. G.

Hrvatska umetnost od 1880-1890

Tretja retrospektivna razstava hrvatske umetnosti, ki je bila odprejena 10. junija, obsega zadnji dve desetletji 19. stol. Kot glavni mojstri nastopajo na njej Vlaho Bukovac (roj. 1855), Celestin Medović (roj. 1859), Bela Szikoss-Seria (roj. 1864), Fra Draganja Kriko (roj. 1856) in Rudolf Valdec (roj. 1872). Del je 98, po večini so res nastala v teh letih. Razstava se na letaku in programu imenuje »Dekorativni akademizem«.

Statistično se razstava, če jo primerjamo po tem, kar nastaja v istih letih v Sloveniji, opredeljuje sledeče: Navedeni mojstri predstavljajo v glavnem umetniško miselnost, ki jo pri nas zastopa Janez Subic na nekoliko starejši stopnji, dekorativno globoko predelano slikarstvo, ki ni bilo brez zveza z istočasnim gledališčem in tudi z ostalo umetno obrtno delavnostjo dobe. Sledeče odvisnosti nam kažejo vsi mojstri na razstavi. Tako Bukovac, Medović in Szikoss-Seria. Poleg Janeza Subice je pa tedaj deloval pri nas brat Jurij Subic, ki je l. 1883 naslikal svojo znamenito sliko »Pred lovom« (l. 1884 je nastala Bukovčeva »Črnogorka pri vodnjaku«). V tej podobi je naša umetnost krenila na skupno pot z zapadnim slikarskim realizmom, domačim zlasti v Münchenu in Parizu, ki jo je potem konsekvntno pripeljal do impresionizma. Barva, luč, impresionistična optika in zakoni starega koloviza, ki so s prvo v neprestani borbi, so pri nas od l. 1880 glavni problem. Po tem se naša umetnost temeljito loči od hrvatske letih let, ki je tedaj mnogo bolj poudarila literarno-akademsko noto v umetnosti, morda tudi njeno družabno vezanost, v nasprotju s čisto slikarsko-umetniškim problemom. O tej razliki nam odlično govori 3. razstava, ampak videli smo že pri drugi, da grede pota narazen.

Vendar ta avtojenost hrvatske umetnosti ne pomeni reakcije v absolutnem smislu, tudi »dekorativni akademizem« ima neko važno vlogo v moderni, gre samo za to, da ga primemo na pravi koncu in pa s staljšo nepobitno kvaliteto. Glede tega lega nas je 3. razstava tako po priredbi kakor po katalogu pustila na cedilo, prireditelji bodo morali precizirati namen in pomen teh razstav, če

hočejo vzdržati njih nivo. Napredek razvoja prvi dve kolekciji nista pogledali, vsaka je pomenila korak dalje, čeprav je ostal katalog del brez vseh kronoloških podatkov. Ta razstava pa pomeni po zaslugi izbora korak nazaj, odločen korak nazaj, ki ga hrvatska umetnost v tej obliki tedaj vendar ni napravila. Najmodernejše na razstavi je pet akvarelov gluhoneme Slave Raškaj, ki človeku zbuja vtis, kot da je učenka Slavkovića. Ti akvareli so nekaj slikarski modernizem (posebno interieur 98), ampak za razvoj ta zelo talentirana umetnica ničesar ne pomeni. Daleč za njimi prihaja Vlaho Bukovac, ki je na svo moč nesrečno predstavljen. Modernist sicer Bukovac ni bil nikoli, učil se je pri Cabanelu, slikarju na preproge (tudi Maillo se je nekaj časa učil tu); in ta dekorativno-sentimentalna, skoro ženska nota je Bukovcu ostala. Toda večina njegovih slik je slikana svetlo v svetlem, tudi pleinairno (Studija, 9), kar je sicer jasno v Strossmayerjevi galeriji, ni pa tam, kjer bi moralo biti — na razstavi. In to je škoda, ker je ta poteza iminentno moderna. Do pleinairizma in svetle palete je Bukovčev prišel polom onega izrazito dekorativno-toničnega popisovanja barve, ki nam ga v temnejšem študiju kaže zelo lepa Studija (8), skoro da lahko rečemo: stara masivna substancia temne ateljejske barve (1 in 2), se mu je popolnoma razlenila, postala mu je prvenstveno pod vplivom Francozoov prozorna in tu je mož spoznat, da je svetloba v barvi nekaj posebno važnega. Ko pa je to spoznal, je brž obrnil k nekaki akademizaciji, barve mu teko v širokih čistih poljih (nekaj podobnega se je moralo vršiti oni čas s Puvissejem de Chavasseu), ki jih po njihovi melodiki in sentimentu tako dobro poznamo tudi iz dela naše Kobilice. Slikarsko je bila to organizacija barva pod vplivom francoskih salonskih mojstrov, modernizem, kolikor tu nastopa, je le samobrambno sredstvo slikarstva, da zaradi svoje retrospektivne literarne narave ne bi razpadlo. Ampak v vsem tem ni na razstavi nič govora.

Retrospektiven je tudi Medović, ki je enako nezadostno predstavljen. V Medoviću, Dalmatincu, žive spomini na kolorit starih mojstrov in njihove kompozicije, odlikuje ga neverjeten umetniški takt, kultura, ki ga varuje vseh banalnosti, možnih na oni čas tako eksponiranim področju kot je historično slikarstvo. Vplivi gledališke dekoracije one dobe mu niso tuji, morda tudi ne kaj Couture, po duhu je veren brat Bukovca, vendar če je ta nekak klasičist ob robu modernega življenja, se Medović potaplja v čustveno kontemplacijo ob preteklosti. Sorodnosti z nekaterimi angleškimi predmoderniki nas v tem potrjuje. Gotovo je zato, da bi ta značilni slikar zaslužil boljši izbor.

V vsakem pogledu prebotalo je zastopan na razstavi Szikoss-Seria, ki predstavlja nekaj poudomonalizem v slikarstvu. Že zgodaj ga zanimajo svetlobni efekti, luminizem, ki pa ga niso privedli, kot našega Jakopiča, do impresionizma, nego le še globlje v ozračje literarnih programov. V bistvu je bil on le zmožen in ploden slikar, secesionist, ki pa je včasih (Pantovak), zaslužil skrivnosti modernega pleinairja, a se ni mogel ali ni hotel ločiti od svojih priljubljenih čustveno zelo intenzivno doživljenih alegorij, vizij in podobnega. Silno pripada umetnikom Klisgerjevega tipa, ilustracija bi bila lahko njegova izrazita moč, obvisel je pa med njo in sliko.

Portretne kipe R. Valdece označuje realizem, ki tu in tam rad preide k idealistični tipiki.

Ta razstava je, kot rečeno, zameglila jasno linijo prvih dveh z nepravilnimi poudarki, ki bodo brez dvoma naleteli na kritiko. V katalogu so reproducirane neznatne stvari, take, da bi se lahko nahajale v katalogu druge. To je težka napaka. Na razstavi pogrešamo več drugih imen. Njena meja je za eno desetletje ožja in prav za toliko nepravilnejša. Bukovac je lepe stvari izvršil po 1900, Szikoss-Seria ima nekaj stvari iz 20. stol. To so nepravilnosti, ki jih more odpraviti samo nova opredelitev namena in vsebine retrospektiv. Zgolj decenijska delitev ne bo več umestna, treba bo globlje prodreti v stilne podlage in metamorfoze modernega programa. V katalogu bi se morali navesti datum postanka del, kajti čas, v katerega smo s to razstavo prišli, ni več idilični čas nekdanjih profesorjev in učiteljev slikanja, ni več čas solidne tradicije meščana, nego čas ogorčenega umetniškega iskalca, čigar individualizem in subjektivizem podirata meje stare umetnine. Klasifikacija po desetletjih ne sme biti primerna, nego kvečjemu posledica teh razstav, ki imajo vendar ta namen, da se bo po njih dala napisati dobra zgodovina hrvatske moderne. Če pa spoznamo, da nam deceniji delajo silo, bo treba okvir sploh druge poiskati in 3. razstava že dokazuje njihovo napačnost.

R. Ložar.

H. Wölfflin — sedemdesetletnik. Od živčih učenjakov umetnostne zgodovine v Nemčiji si je redko kdo utrl tako uspešno pot v Evropo kakor Wölfflin s svojimi deli na začetku našega stoletja. Njegova knjiga o klasični umetnosti (Die klassische Kunst — eine Einführung in die italienische Kunst, 1889), je bila v rokah razumnikov v mnogih izdajah, pospeševala je egloblje razumevanje umetnosti ital. renesance. »Kunstgeschichtliche Grundbegriffe« (1915) je delo, v katerem pisatelj orišuje problem sinlega razvoja novejšje umetnosti. V omejenih publikacijah in v drugih avtorjevih delih je nagradeno važno gradivo za sodobno znanstveno pojmovanje umetnostne zgodovine. Wölfflin je po rodu Švicar, tamkaj je našel v Jakobu Burchardu učitelja in svoj vzor, deloval je v Münchenu in Berlinu. Sedaj živi ponovno v Švici, priljubljenem zatočišču evropskih duhov, ki ne morejo spraviti v sklad svoje individualne osebnosti in kulturne misije z dušecim ozračjem današnje politične Evrope.

Srbska Lužica. Te dni je izšla prva številka novega mesečnika »Srbska Lužica«, ki ima namen, vsaj duhovno vezati jugoslovanske narode z najmanjšim slovanskim narodom, Lužičkimi Srbi. List nas bo seznanjal z narodnim, kulturnim, političnim, gospodarskim in socialnim življenjem Luž. Srbov; zato bo prinašal srbske, hrvatske in slovenske prevode iz njihove beletristike in znanosti, pomembne članke in študije, življenjepise važnejših lužičko-srbskih kulturnih delavcev itd. Ta program, ki ga prinaša prva številka, se delno že razvija. Tu imamo predvsem članek o lužičko-srbskem komponistu Bjarnatu Krawcu, ki je znan v Jugoslaviji, K. A. Kocorju, prvem lužičko-srbskem komponistu, dalje začetek razprave univ. profesorja Josefa Pate »iz kulturnega življenja Lužičkih Srbov po svetovni vojni«, slede prevodi lužičko-srbskih narodnih pripovedk, kulturne vesti iz srbske Lužice, iz slovenskega in tujege sveta itd. List urednik je znan prijatelj lužičkih Srbov Vekoslav Božar; je informativno prav lepo urejevan in bo gotovo pripomogel do medsebojnega spoznavanja med slabotnim slovanskim bratom, ki se z največjim naporom vzdržuje, da ne utone v nasilnem germanskem valu.

Gospodarstvo

Zaposlenost v maju

Razvoj posameznih industrij kaže v maju 1934 v glavnem isto tendenco kot v predhodnjem mesecu. Z ozirom na maj 1933 pretežno večina industrij napreduje s tekstilno industrij na čelu. Razveseljivo je dejstvo, da napredujejo javna dela — Gradnje železnice, cest in vodnih zgradb — in gozdno žagarska industrija. Letni prirastek znaša pri javnih delih +734 delavcev ali +33.56% in pri gozdno žagarski industriji pa +618 delavcev ali +9.38%.

Poleg trgovine, za katero so merodajni podatki »Trgovskega in podpornega društva« v Ljubljani, izkazujejo pomembnejše nazadovanje samo »Prede-lovanje kože in njenih surogatov« —482 delavcev ali —12.68% in gradnje nad zemljo —495 delavcev ali —9.31%.

Celokupni letni konjunktorni prirast delavcev znaša +3710 delavcev ali +4.57% in celokupni mesečni (sezilski) prirast pa +5%.

V naslednji razpredelnici pomenijo rubrike: 1. industrijsko skupino, 2. stanje v maju 1934 in 3. razliko od maja 1933 v %.

Textilna industrija	12.675	+26.50
Gradnje žel., cest in vodovod. zgr.	2.921	+33.50
Gozdno žagarska industrija	7.205	+9.38

Trgovinska pogodba s Kostariko

Pretekli mesec je bila podpisana med našo državo in srednjeameriško republiko Kostariko trgovinska pogodba in sicer v Washingtonu, kjer bodo tudi izmenjeni ratifikacijski dokumenti, nakar stopi pogodba v veljavo.

V informacijo našim čitateljem navajamo, da meri ta republika v Srednji Ameriki (severno od panamskega prekopa) 60.000 kv. km in da šteje po cenitvah Zveze narodov (za 31. december 1931) 528.000 prebivalcev. Njen denar je colon, ki je vrednoten po nekdanji pariteti četrtno dolarja. Njena zunanja trgovina je dala 1931 tele uspehe: uvoz 35 (1930 43), izvoz 57 (65) milijonov colonov. Najvažnejši izvozni predmeti so: kava, banana in kakao. Nad polovico uvoza pride iz Severnoamer. Združenih držav, kamor gre tudi četrtna izvoza (največ pa kupuje Anglija).

V naši zunanji trgovini republika ne igra posebne vloge. Leta 1933. je znašal uvoz iz nje 0.7 milijonov Din (1932 0.02), izvoz vanjo pa 0.01 (1932 0.25) milj. Din. Največ smo tja izvažali cement, dočim je od tam prihajala samo kava. Vsekakor bodo po novi trgovinski pogodbi, ki v glavnem vsebuje določila o aplikaciji minimalnih carin po obeh državah, trgovinski stiki narasli.

★

Izplačevanje kvote na stare vloge pri Ljubljanski kreditni banki. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani objavlja: Upravni svet Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani je na svoji seji dne 23. junija 1934 sklenil v sporazumu s komisarjem ministrstva trgovine in industrije, v smislu člena 3, točka 2 uredbe o plačilnih rokih za vloge in druge dolge Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani z dne 20. maja 1932, izplačevati na zahtevo počenši s 1. julijem 1934 vlagateljem in imetnikom tekočih računov iz njihovega dobroimetja akociacije v iznosu, ki odgovarja obrestim za tromesečje od 1. januarja do 31. marca 1934. Pri izplačilih se odbijejo vsi zneski, ki so bili doslej v smislu določil čl. 3, točka 3 uredbe predčasno izplačani.

Poslovni odbor Priv. izv. družbe v Belgradu tvorijo: preds. Milivoj Pilja, podpreds. dr. J. Tomičić; člani: Milan Novaković, nač. kmet. min., dr. Avgust Pavletić, načelnik trgov. min., Zarija Starčević iz fin. ministrstva ter B. Stefanović, ravnatelj Rečne plovbe.

Kaj zahtevajo izvozniki. V nedeljo so v Belgradu zborovali izvozniki. Iz govora predsednika Milutina Stanojevića posnemamo, da se je nekdanj prakticiralo, da so bili o zaključku trgovinskih pogodb obveščeni oni, ki so vodili posle zunanje trgovine med zainteresiranimi državami. Toda danes so pogodbe postale tajnostni. Izvozniki so zlasti ostro kritizirali privilegirano izvozno družbo, med drugim njen oddelek, ki prodaja kože. Za ta oddelek zahtevajo, da se v bodoče bavi samo s komisijskimi posli. Govorili so tudi o tarifni politiki in ugotovili, za kar prepuščamo njim odgovornost, da je v Dubrovniku japonski fižol cenejši kot oni iz Čacka.

Ruska produkcija zlata. Rusija je lani producirala več zlata kot Severnoameriške Združene države in Kanada skupaj. To je veliko, če pomislimo, da je lani znašala produkcija zlata v Kanadi 84.000 kg, v USA pa 78.000 kg. Če bo šlo tako dalje, bo Rusija prekosila tudi transvalske rudnike zlata in tako postala največji producent zlata. Na eni strani je produkcija narasla radi tehničnega izboljšanja, na drugi strani pa se odkrivajo novi viri in rudniki za produkcijo zlata. Leta 1928. ni obstojala v Rusiji niti ena tovarna za predelavo zlata, dočim jih je danes že šest. Največ zlata se dobiva iz rek Lena, Amur in Jenisej.

Borza

Dne 25. junija.

Denar

V današnjem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Curiha in Newyorka, narasli so Amsterdam, Berlin in Bruselj, dočim so popustili tečaji Londona, Pariza, Prage in Trsta.

V zasebnem kliringu je ostal na ljubljanski borzi avstrijski siling neizpremenjen: 9.40, dočim je na zagrebški borzi narasel od 9.33 na 9.40. Grški boni v Zagrebu 29.65—30.35. Španska pezeta je bila zaključena v Zagrebu 6.35, v Belgradu pa 6.50. Angleški funt je v Zagrebu popustil na 253.25, dočim je v Belgradu narasel na 254.

Ljubljana. Amsterdam 2312.63—2323.99, Berlin 1300.14—1310.94, Bruselj 796.63—800.57, Curih 1108.35—1113.85, London 171.30—172.90, Newyork 3383.28—3411.54, Pariz 224.88—226, Praga 141.51—142.37, Trst 290.46—292.86.

Promet na zagrebški borzi 31.631 Din.

Slovita angleška gledališka igralka umrla med samostanskimi zidovi. V samostanu Vantage v Perthshiru je te dni umrla opatinja Marija Elizabeta, ki je nekoč slovela pod imenom Elizabeta B. a t m a n n kot nedosegljiva interpretka Shakespearejevih ženskih vlog. Po desetletnem življenju med najvišjimi uspehi in priznanji je slovita tragedinja stopila v samostan, kjer je zdaj kot 80-letna starka umrla.

Občinski obrati	1.726	+35.27
Industrija kamenja in zemlje	4.067	+7.99
Industrija papirja	1.947	+9.69
Hišna služnina	8.385	+2.06
Industrija hrane in pijače	3.551	+3.89
Grafična industrija	1.122	+11.53
Kemična industrija	1.661	+6.41
Industrija tobaka	948	+10.10
Pojedelstvo	627	+13.79
Den. in zav. zavodi ter sam. pis.	508	+8.38
Kovinska industrija	6.208	+0.14
Industrija kože in gume	1.539	+0.32
Darustvo	7	+16.67
Zasebna prometna podjetja	831	+0.12
Centr. za proizv. sila preskrbe z vodo	510	+1.96
Higijena	1.640	+1.86
Gradnje prevoznih sredstev	290	+9.66
Gosfilne, kavarne, krčme, prenočišča	2.894	+1.53
Javni promet	509	+12.18
Gledališča, svobodni poklici, razno	1.120	+5.38
Oblačilne industrije in čiščenje	4.347	+2.12
Predelov. kože in njenih surogatov	2.760	+6.74
Indust. za predelov. lesa in rezbar.	3.182	+12.68
Trgovine	3.146	+13.22
Gradnje nad zemljo (vis. gradnje)	4.821	+9.31

Curih. Pariz 20.2925, London 15.495, Newyork 307.75, Bruselj 71.875, Milan 20.23, Madrid 42.10, Amsterdam 208.60, Berlin 117.50, Dunaj 73.10, Stockholm 79.85, Oslo 77.80, Kopenhagen 69.20, Praga 12.77, Varsava 58.10, Atene 2.93, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05.

Vrednostni papirji

Tendenci je ostala v glavnem neizpremenjena kot tudi tečaji. Promet je slejkoprej slab in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 100 kom., begl. obveznice 50.000 kom. in 50 delnic PAB po 215.

Ljubljana. 7% invest. pos. 71 d., agrarij 37 d., vojna škoda 303 den., begl. obv. 54.50, 8% Bler. pos. 61 den., 7% Bler. pos. 55 den., 7% pos. DHB 67 den., Kranj. ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 71 den., vojna škoda 304.50—306, 6% begl. obv. 54.25—54.50 (54.50), 8% Bler. pos. 61.25—62.50, 7% Bler. pos. 55.50—56.50, 7% pos. DHB 67—68. — Delnice: Priv. agr. banka 215—216 (215), Oslj. sladk. tov. 126—150, Oslj. livarna 180 bl., Impex 50 den., Trboveljska 80—83.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. pos. 71—71.50 (71), agrarij 37.25—37.50 (37.25), vojna škoda 304.5—305 (304.50), 11. zaklj. 305, 6% begl. obvez. 54—54.25, 8% Bler. pos. 61.50—62 (61.75), 7% Bler. pos. zaklj. 55.50. — Delnice: Narodna banka 4050—4075 (4050), Priv. agrarna banka 214.50—215 (215, 214.50).

Dunaj. Donavsko-savsko-jadr. priorit. 60.55, delnice 9.75, Länderbank 15, Narodna banka 129, Steg 13.75, Steuag 11.70, Alpine 9.55, Rima 20.25, Trboveljska 9.30.

Žitni trg

Privilegirana izvozna družba menda ne kupuje več, saj jako poročajo hrvatski listi. Zato kažejo cene pšenice lahno tendenco k nazadovanju. Tudi novo-blogo lahno nazaduje. Cenitve nove letine se gibljejo okoli 18 do 19 milj. meterskih stotov, tako da lahko računamo, da nam bo obnem z zalogami od lani ostalo za izvoz 10.000 do 15.000 vagonov ali 1 do 1.5 milj. met. stotov. Koruza je nadalje izredno čvrsta in cene se polagoma naraščajo.

Novi Sad. Promet srednji. Tendenci neizpremenjena. Vse je neizpremenjeno.

Živina

Dunajski goveji sejem 25. junija. Prignanih je bilo 769 volov, 498 bikov ter 522 krav, skupno 1789 glav, od tega iz Avstrije 1314, iz inozemstva pa 475 glav. Cene so bile v silingih za kg žive teže: vol 0.80—1.28, biki 0.75—0.98, krave 0.75—1.04 in klavna živina 0.50—0.74. Sejem je bil slab in so že v začetku cene bikov, klavne živine in krav padle 2—3 groše v primeri s preth. tednom, proti koncu sejma pa je znašal v primeri s prejšnjim tednom padec 3—5 grošev in je bilo povpraševanje minimalno. Voli prvovrstni so se prodajali po slabih cenah prejšnjega tedna.

Hmelj

VI. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov.

Zalec v Sav. dolini, 23. junija. Povodom temeljitje ogledovanja hmeljskih nasadov tukajšnjega okolisa smo našli sledeče:

Rastline so skoro vseskozi vitke, skoro brez stranskih panog. Izjemo delajo le posamezni vrtovi, kojih stanje je še precej zadovoljivo. Prav redke panoge so deloma brez, deloma so obuste s cvetnimi nastavki, nadalje z deloma slabo razviti, deloma z lepo razviti cveti in tudi že s kobulami.

Na podlagi tega že danes lahko trdimo, da se obiranje ne bo izvrševalo enotno kakor v drugih letih, nego v presledkih, in da bo tudi množina letine v pravem razmerju z navedenimi dejstvi. Nasadi z vitkimi rastlinami bodo dali k večjemu 34, drugi boljše pa kvečjemu 1/2 množine lanskega leta — to pa le takrat, ako bo vreme do obiranja prav ugodno. V tem slučaju zamoremo pričakovati največ okroglo 10.000 kvintalov. Za slučaj neugodnega vremena se bo ta cenitev bistveno znižala.

Razumljivo je, da pričakujejo naši hmeljarji bodoče obiranje s polno skrbjo. Društveno vodstvo.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 26. junija: 11.00 Soliska ura: Koevo in slepi guslar (V. Mikuž) 12.15 Ruska instrumentalna glasba na ploščah 12.45 Poročila 13.00 Glas, reprodu. dueti slovanskih narodnih 18.00 Otroški kotiček (za. Gabriel, čitaval) 18.30 Polke in koračnice v reprodu. glasbi 19.00 Družnost Soliska ura: Glas, reprodu. glasbi 21.00 Ork. in viol. konc. — Brno: 19.10 Harmonika 21.15 Rih. Straussa: 1. Predavanje (dr. Dollner) 2. Vokalni koncert g. Gostića 21.00 Radijski orkester 22.15 Glas, poročila 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi:

Torek, 26. junija: Belgrad: 19.00 Predavanje o morju 19.30 Vok. konc. 21.10 Dve vesoljari 21.10 Radi. ork. — Zagreb: 20.15 Viol. konc. 20.45 Enojanka 21.15 Klav. konc. — Dunaj: 17.40 Pesmi in arie 19.15 Nove dunajske pesmi 20.00 Dun. filharmonija 21.40 Zab. konc. Radimpeša: 18.00 Cig. gl. 19

Nogavice - rokavicekompletne potrebščine
za krojače in šivilje,

nadalje

bogata zaloga žepnih robcev,
toaletnih potrebščin, kravat,
vsakovrstnega modnega blaga
itd., po**najnižjih cenah**

pri trvdki

Josip Petelinc, Ljubljana
za vodo (blizu Prešernovega spomenika)**Trgovski****pomočnik**
(špecerist)mlada agilna moč, ki bi bil pripravljen potovati
v Sloveniji in ima že nekaj prakse v tem, se takoj
sprejme. Prodajati bi mu bilo samo velik špecerij-
ski predmet. Obiskovati bi bilo podeželske trgovce.
Potovanje s kolesom in železnico. Ponudbe
pod šifro »L. F. K. 500«/7202 upravi »Slovenca«.
Ponudbam je priložiti sliko.**INSERIRAJTE V »SLOVENCU«!****ALEKSANDROVO OTOK KRK**

NAJLEPŠE KOPALIŠČE GORNJEGA JADRANA

HOTEL VILA LUCIJA

TIK OB MORJU

Penzion Din 55-65 — Prvovrstna postrežba — Zahtevajte prospekte —
Ugodne pavšalne cene

Nova uprava Boris M. Plesničar (prej v Park-hotelu na Bledu)

ZAHVALA. Vsem, ki ste našo predrago mamico, gospo

Marijo Pavličpočastili na njeni zadnji poti ter izrazili sočutje, se zahvaljujemo.
Prav posebno zahvalo smo dolžni prečastiti duhovščini, vrlim
gasilec ter vsem darovalcem vencev in cvetja. Bog plačaj!
Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 7. julija
ob 5 zjutraj v farni cerkvi v Loki pri Zidanem mostu.
Zidani most, dne 24. junija 1934.

Zalujoča rodbina Pavlič.

ZLOMILA SO SE KRILA

JANKU COLNARJUSEF-PILOTU LJUBLJANSKEGA AEROKLUBA
»NAŠA KRILA«NEPOZABNEGA SPREMIMO NA ZADNJI POTI V TOREK,
DNE 26. JUNIJA IZ DRAVSKE ULICE Št. 1
NA POKOPALIŠČE K SV. KRIZU

AEROKLUB »NAŠA KRILA« — LJUBLJANA

Simončič Maks:

Galicija»Ličan mi je pravil, da je moral čokolado
kuhati za njega prav posebej z mlekom. Mleko je
dobil tam za vasjo nekje, pri beguncih. Še oficirji
pijejo čokolado samo z vodo kuhano, za njega pa
mora biti seveda z mlekom.«»Malo rumna kani v kavo!« mu svetujem.
»Da bo potlej še rum zaniš. Sicer pa... če-
prav bi hotel narediti, kar mi svetuješ, ne bi
mogel, ker sem že sinoči ves rum popil...«Zunaj je že vse živo in tudi v našem list-
njaku postaja čedalje glasnejše. Nekateri so vstali
že prej in zdaj prihajajo drug za drugim s svojim
zajtrkom.»Veste kaj, ta je pa imenitna!« vpije Zgur,
ko nas zagleda in usta se mu raztegnejo v smehu,
kakor stare harmonike. »Mi čakamo tukaj tiste
cucke iz zaledja, oni si pa medtem že najbrž ogle-
dujejo matuško Rusijo. Človek bi počil od smeha...
Skupaj z vlakom so jih zajeli Rusi kakor tiče v
gajbi. Še izstopiti jim ni bilo treba, samo stroje-
vodjo so zamenjali.«Skodelo je med pripovedovanjem postavil na
tla. Smeje se, da so mu oči zalite od solz. Nekaj
tako razbrzdano veselega je v tem njegovem sme-
hu, da tudi nam drugim nehoti lezejo usta na-
razen kakor premehko vmeseno testo.»Kdo ti je pa vse to povedal?«
»Stišal sem, ko je stotnik Dobnik pravil na-
šemu staremu. Klj je zlaten tako, da se je gotovo
še pri nas doma za Krimom bliskalo. Trdil je,
da so pri glavnem poveljstvu sami norci: »Ene
blode, nichtsnutzige, versoffene Bande.« O čast-
nikih pa, ki so se pustili tako neumno ujeti, se**MALI OGLASI**V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentlovanjski oglasi Din 2.—.
Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri
naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm
visoka pletina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov
treba priložiti znakmo.Tudi Vaša
obleka
bo kakor
novaako jo pustite kemično
čistiti in barvati v tovarni**JOS. REICH**

Ljubljana

Poljanski nasip 4-5

Pralnica — Svetlolikalnica

Službe iščejo**Mati išče**za svojo 16 letno hčerko
službo gospodinjici v po-
moč, posebno veselje ima
v kuhinji, ker je vajena
že nekaj kuhinje in dru-
gih del. Plača po dogo-
voru. — Naslov v upravi
»Slovenca« št. 7196. (a)**Službodobe****Pisarniško moč**zanesljivo sprejme trg. pi-
sarna. Pogoji: samostojna
slov. hrv. nemška kores-
pondenca, absol. trg. šole
ali akademije, popolno
zdravje. Oskrba v hiši.
Curriculum vitae, hono-
rar, prepisi spričeval pod
»Izven Ljubljane« upravi
»Slovenca« št. 7088. (b)**Trgov. pomočnika**izurjenega v kupčiji in
manipulaciji suhih gob
sprejme večja trg. z meš.
blagom. Prepisi spričeval,
zahtevki pod »Hrana in
stanovanje v hiši« upravi
»Slovenca« št. 7089. (b)**Gospodična**s popolnim znanjem nem-
ščine, deloma glasovirja -
se sprejme takoj ali po-
zneje. Z znanjem franco-
ščine ima prednost. Po-
nudbe s popisom, po mož-
nosti s sliko na upravo
»Slov.« Maribor št. 7201. (b)**Služkinjo**snažno, ubogljivo, iščem.
Poljanska cesta 15, prve
stopnice, vrata 2. (b)**Ženska,**ki bi šla čez poletje na
malo posestvo blizu Ljub-
ljane in se razume na vrt,
zna kuhati, pospravljati
sobe, čista in redna, se
tako sprejme za dobo 3
mesecev. Starost okoli 40
let. Predstaviti se za ust-
men dogovor v sredo od
1—2. — Naslov v upravi
»Slovenca« št. 7214. (b)**Pletilje**z večletno prakso sprej-
me za stalno tvrdka A.
Šinkovec, nasl. K. Soss,
Mestni trg. (b)**Stanovanja****ODDAJO:****Za julij, avgust**sprejem 3 boljše gospo-
dične v 2 lepi sobi (Zrin-
jskega cesta) mesečno po
450 Din. Izborna hrana,
pranje, kopalnica, elek-
trika. — Naslov v upravi
»Slovenca« št. 7194. (s)**IŠČEJO:****Sobo**v bližini centra, iščem
za julij. Ponudbe upravi
»Slov.« pod značko »Ta-
koj«. (c)**Denar****Posredujem**denar na
hranilne knjižicevelikih denarnih zavodov
Rudolf Zore, Ljubljana,
Gledališka ulica 12. (d)**Posojila**dajemo na hranilne knji-
žice velikih denarnih za-
vodov proti 9% obrestim
letno. Ravno tako iste
kupujemo in prodajamo.
Hitro in točno poslovanje.**Pučka štediona****Zagreb**Naš zastopnik za dravsko
banovino je: Zore Rudolf,
Ljubljana, Gledališka uli-
ca 12. - Pismeni odgovor
3 Din v znakmah. (d)**100.000 Din**knjižice Mestne hranilni-
ce ljubljanske zamenjam
za knjižice Kmetijske po-
slojnice v Ljubljani. Po-
jasnila: Martinec, Prule.**Kredit**samo za tovarnarje, po-
sestnike, inozemski kap-
ital, tudi osebni krediti za
večje trgovce. Poblizje in-
formacije pismeno upravi
»Slovenca« pod »Kredit«
št. 7205.**Kupimo****Zdravilna zelišča**Lipov cvet, tauzentrtože,
korenine encijana - ku-
puje »Salus« d. d., Ljub-
ljana, Aleksandrova cesta
št. 10. (k)**Hlude**smrekove in jelove, išče
žaga za stalno dobavo.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Franko Laze« št. 7180. (k)**3200 Din mesečno
in visoko provizijo**Podjeten, agilen gospod, ki lahko dokaže, da raz-
polaga z gotovino ca. 30.000 Din za prevzem skladišča in ki bi delal na svoj račun, se sprejme.
Reflektanti, ki odgovarjajo zgornjim zahtevam, naj
poslijejo natančne ponudbe, po možnosti v franco-
ščini in nemščini, z natančno navedbo dosedanjega
službovanja, referenc itd. pod šifro »Alleinverkauf
mit Niederlage 2181« na Publicitas d. d., Zagreb,
lica 9.v nedogledno daljavo, kjer žive njihove matere in
očetje, njihove žene in otroci, od katerih so jih
odtrgali morda — za zmerom.

★

Pripravljen za odhod stoji polk na travniku
konec vasi. Tako dolgo že stojimo, da so nam noge
zlezle skoraj do gležnjev v mehko, spolzko zemljo.Voz za vozom drsi mimo nas po izvoženju, od
dežja zrahljani in razriti cesti. Kakor pijanci, ki
iščejo ravnotežja, se zibljejo zdaj na desno, zdaj
na levo, se stresajo, ustavljajo za trenotek in spet
hite dalje. Nepregledna vrsta jih je. Nenadoma,
kakor da so zrastle iz tal, se nam prikažejo izza
ovinka, hite mimo nas, se oddaljujejo, dokler se
neke daleč ne razležejo v črno, nejasno črto. To
so ogromni vojaški vozovi za prevoz živil, streliva
in borge kaj se vsega, nasajeni na prevelika, ne-
rodna koleca; vmes so majhne, zveržene telege.
Skoro na vsaki telegi sedi zraven razčepanega do-
mačina še vojak ali orožnik s puško v rokah, na
kateri se prihuljeno sveti golo bodalo. Njim sledi
nekaj sanitetnih voz, z velikimi rdečimi križi na
umazanorjavih ali belordežih črtastih zavesah, ka-
kršne rabijo mesarji, da pokrivajo v mesnicah ste-
ne, na katere obešajo zaklano živino. Takoj za nji-
mi poljski topovi, dolgi in tanki, potem nekaj krat-
kih in debelih topov, katerih žrela zijajo v nas
kakor velike, izgledane očesne votline. Včasih vsa
ta procesija naleti na nepričakovano oviro in za hip
obstane, potem pa se med vpitjem in kletvami v
najrazličnejših jezikih pomika še hitreje dalje.»Stojimo že ne vem koliko časa tu na mestu
in še ni videti konca te bežeče rajde,« se ježno
oglasi za mano Štrukelj.

»Mene zebe v noge,« potoži Strgulc.

Tudi jaz čutim, kako mi leze mraz po vsem
telesu. Čeprav sije sonce z vso močjo, se vendar**Vsakovrstno
zlato kupuje**po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.**Auto-motor****Tovorni avto**dobro ohranjen, 2 do 2
in pol tonski, kupimo. —
Ponudbe pod »Takošnje
plačilo 202« št. 7187 upr.
»Slovenca«. (f)**Glasba****Pianino**dobro ohranjen, prodam.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 7178. (g)**Klavirji**prvovrstni instrumenti -
različnih tvrdk kakor tu-
di lastnih izdelkov že od
11.000 dalje dobite pri
R. WARBINEKLjubljana, Gregorčičeva 5
Dolgoletna garancija. —
Prodaja na obroke tudi
proti bančnim knjižicam.
Strokovna popravila
in uglaševanje izvršujem
točno in ceno. — Naice-
nejša izposojevalnica.**Prodamo**Ce avto svoj stari prodajal
ali motorja bi znebil se rad.
brž kupcev ti mnogo prižene
Slovenec najmanjši inserat**Nudimo Vam**za majhen denar dobra
oblačila. — A. Presker,
Sv. Petra cesta 14. (l)**Telefon 2039**
PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS nudi
Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5.**Naprodaj:**košarski izdelki, priznani
lepo in čisto izdelani po
znižani ceni; košarice in
stojalčja za ročna dela,
za cvetlice, za kruh, za
papir; ročne in kopalne
torbice; vrtno stole, za
na balkon ali verando
itd. Naprodaj ie tudi
dobro ohranjen, globok
otroški voziček za dvojč-
ke. Fany Patik, Radov-
ljica, graščina. (l)**Radi selitve prodam**
različne mobilije, omare
za knjige, igralno garni-
turo, salonske garniture,
spalnico, razne mize, tri
pisalne mize, en amerik.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 7212. (l)**NAJBOLJ
RAZŠIRJENI
DNEVNIK****Žena,
stara 60 let,
piše:****"Ta recept je povzročil,
da sem na videz
za 20 let mlajša"****"— V dveh mesecih so izginile
vse gube."**»V mojih letih je bilo videti naravno, da
je bilo moje lice nagubano. S to mislijo sem
se često tolažila. Nekega dne pa sem čitala
o epohalnih poizkusih, izvršenih pri ženah
od 72 let z novim hranilom za kožo, ki so
dali presenetljive rezultate. Trdilo se je, da
so gube popolnoma izginile v šestih tednih.
Sklenila sem, da tudi sama to poizkusim ter
ugotovila, da je nova iznajdba vsebovana
v kremi Tokalon, hranilo za kožo. Po dveh
tednih sem že videla zboljšanje in lahko si
mislite moje veselje, ko so po dvomesečni
uporabi izginile vse moje gube in so moje
prijateljice govorile: »Tako ste videti mla-
dij!« Moja koža je sedaj čista in lepo gladka,
jaz pa lahko vsem ženam mojih let svetui-
jem, naj poizkusijo kremo Tokalon, hranilo
za kožo. Divni so občutki, če se vam lice
vsak dan očividno pomlajuje.«Gospa, ki je to pisala, ne želi, da bi se
objavilo njeno ime, lahko pa se vidi njeno
originalno pismo. Jamčimo, da vsebuje kre-
ma Tokalon, hranilo za kožo, hranilne se-
stavine, o katerih pravijo strokovnjaki, da
so potrebne koži, da bo ostala čista, sveža;
odporna in brez gub. Uporabljajte kremo
Tokalon rožnate barve za noč, belo
barve pa zjutraj. Čudili se boste, kako se
vam bo polt popravljala preko noči.**STARŠI!**Otroku, ki obiskuje šolo, dajte, ako je slaboten,
použiti vsak dan zjutraj in zvečer malo žličico
okusnega »ENERGIN«, za krepitev krvi, živcev
in teka. Otroci, ki redno jemljejo »ENERGIN«,
imajo dober tek in so odporni zoper vsa
obolenja. »ENERGIN« za jačanje krvi, živcev
in teka dajte dekletu med 10 in 17 leti, ako
je slabotno. To je prehodna dekleška doba, ko
se mora vsako dekle okrepiti. »ENERGIN«
dajte vsakemu članu rodbine, ki nima teka.
»ENERGIN« dajte vsakemu članu rodbine, ki
je malokrven.»ENERGIN« se dobi v lekarnah v steklenicah
po pol litra; 1 steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 19.147/33.